

Defensor Patriae

Maanpuolustuskorkeakoulun lehti 1/2015

- 3 Pääkirjoitus**
Päätoimittaja Mika Piironen
- 4 Näkymiä**
Rehtori, kontra-amiraali Veijo Taipalus
- 6 Monitoimitalon kokoinen muutos**
Aki Aunala & Joni Kling
- 12 Kadettikoulujen arkkitehtuuria**
Joni Kling
- 20 PVKVK – paluu juurille Santahaminaan**
Timo Hämäläinen
- 28 Lyhyesti**
- 30 Väitökset**
- 31 Peda-forum**
- 32 Turvallisuuden hallinta yksissä kansissa**
Ilkka Stenberg
- 36 Kun johtajuutta punnitaan**
Joni Kling
- 40 Asiantuntijat opetuksen tukena**
Elina Vahtera
- 44 Kuulumisia kampukselta**
Jyrki Heinonen
- 50 Vuosanka – hieman erilainen talviloma**
KadK 100 & 101 & Joni Kling
- 54 Perinnepalsta**
Esko Vaahtolampi
- 56 Suomen ryhdikkäin yliopisto**

DEFENSOR PATRIAE

Maanpuolustuskorkeakoulun lehti
1/2015

TOIMITUSNEUVOSTO

Päätoimittaja, everstiluutnantti
Mika Piironen0299 530700

Toimituspäällikkö
Aki Aunala0299 530119

Kieliasiantuntija
Sara Hännikäinen

Tiedotussihteeri
Elina Vahtera

Varusmiestoimittaja
Joni Kling

Majuri
Tommi Lappalainen

Suunnittelija
Lauri Haavisto

Perinneyhdistys
Esko Vaahtolampi

Taitto
Simo Kuosmanen

Kannen kuva
Aki Aunala

Kansikuvassa
Kenraali Jarmo Lindberg seuraa palvelupäällikkö Jarmo Partasta tutustumiskierroksella Santahamina-talossa helmikuussa 2015.

Takakannen ilmoitus
Mainostoimisto SST

Painopaikka
Juvenes Print 2015

Tilaukset ja osoitteenmuutokset
maanpuolustuskorkeakoulu@mil.fi

ISSN-L 1798-162X
ISSN 1798-162X

Puhtaat, valkeat sivut

Sotilasuran keskeisiä käännteitä ovat tehtävien vaihdot. Oman palvelusurani 25 vuoden aikana tehtävien vaihtoja on ollut yli kymmenen. Vuodenvaihteesta alkaen työnkuvaani on kuulunut Maanpuolustuskorkeakoulun viestinnän ohjaus. Ohjausvastuuseen liittyy myös tämän avisiin, *Defensor Patriae*, päätoimittajuus. Ensimmäistä kertaa urallani tehtävien vaihto hieman jännittää.

Edeltäjäni oli vuodenvaihteessa reserviin jäänyt hallintojohtaja, kommodori **Aulis Minkkinen**. Aulis on legenda jo eläessään; suuri sotilas ja ihminen, joka ei todellakaan mahtunut perinteisen sotilaan muottiin. *Defensor Patriae* luetuimpia juttuja olivat Minkkisen Sekakalaa-palsta. Sekakalaa-pakinat olivat jotain, mitä yleensä ei ollut totuttu lukemaan valtion virkamiehiltä, saati sitten sotilailta. Sekakalaa oli provosoivaa ja samalla hauskaa luettavaa haastavista ilmiöistä.

Tehtävien vaihtoon liittyvä jännitys syntyy siitä, että tiedän Minkkisen jättämien saappaiden täyttämisen olevan mahdotonta. On tehtävä asioita toisella tavalla, katsottava eteenpäin. Päätoimittajan työtäni helpottaa se, että lehteä on tekemässä osaava henkilöstö toimituspäällikkö **Aki Aunalan** johdolla. Ehkä Sekakalaaakin saa uusimuotoista jatkoa tulevaisuudessa, aika näyttää.

Maanpuolustuskorkeakoulun kuluva vuosi on mielenkiintoinen ja tapahtumia täynnä. Uuden Santahamina-talon valmistumisen myötä monimuotoinen toiminta Santahaminassa lisääntyy. Puolustusvoimien kansainvälinen keskus muuttaa saarelle ja käynnistää koulutus-toimintansa toukokuussa. Sotatieteellisen kirjaston siirtyminen Santahaminaan tuo meillemme ja varuskunnalle uusia haasteita kulkujärjestelyiden sujuvoittamiseksi. Tavoite on selvä: pitää kirjasto edelleen auki kaikille käyttäjäryhmille.

Tämän vuoden aikana järjestämme yliopistojen koulutuksesta vastaaville suunnatun Peda-forum-tapahtuman yhdessä Hankenin kanssa. Tapahtuman valmisteluja on tehty tiiviissä yhteistyössä noin vuoden ajan. Päivien suunnittelu Hankenin kanssa on osoittanut todeksi Peda-forumin tämän vuoden teeman ”yhteistyöllä voimaa”. Tavoitteenamme on järjestää elokuussa kaikkien aikojen paras Peda-forum.

Elokuussa myös MILjazz palaa Santahaminaan. Syyskuussa olemme mukana järjestämässä Olympiakomitean huippu-urheiluyksikön ja Paralympiakomitean kanssa Sinivalkoisen Santahamina -tapahtuman parin viime vuoden malliin. Seuraa tapahtumaa Twitterissä hashtagilla #olympialeiri. Lokakuussa järjestämme Euroopan suurimman sotatieteellisen konferenssin ISMS:n sekä perinteiset Sotatieteiden päivät. Lisäksi korkeakoulu on osallistunut kymmeniin pienempiin tapahtumiin.

Arvoisa lehden lukija, toivon, että edelleen viihdyt lehtemme parissa. Maanpuolustuskorkeakoulu m/2015 on entistä enemmän esillä sosiaalisessa mediassa, joten seuraa arkeamme myös verkon puolella!

Päätoimittaja, everstiluutnantti **Mika Piironen**

Uudistusten kautta auditointiin

Maanpuolustuskorkeakoulun uusi vuosi on lähtenyt reippaasti käyntiin. Kevätaurinkokin on jo näyttäytynyt. Toivotavasti se ei ole vain hämäystä.

Puolustusvoimauudistus ja sen toimeenpano oli korkeakoulun menneen toimintavuoden keskeinen painopistealue. Organisaatiomme on uudistuksen myötä muuttunut. Muutosten seurauksena on uutena joukkona kokoonpanoomme vuoden alusta alkaen liittynyt Puolustusvoimien kansainvälinen keskus. Toivotan Kansainvälisen keskuksen väen vielä kerran lämpimästi tervetulleeksi joukkoomme.

Korkeakoulun eri tutkintotasoilta valmistui Puolustusvoimien ja Rajavartiolaitoksen tehtäviin viime vuonna noin 280 upseeria. Lisäksi opintonsa sai päätökseen huomattava määrä upseereita erilaisilta täydennyskoulutukseen kuuluvilta kursseilta. Raportoinnin ja saadun palautteen perusteella voin tyytyväisin mielin todeta, että vuoden 2014 tehtävistä suoriuduttiin hyvin ja meille asetettujen tavoitteiden edellyttämällä tavalla.

Alkaneen vuoden työtehtävät ovat sisällön ja tavoitteiden osalta tiedossa, onpa kysymyksessä sitten opetus, tutkimus, hallinto tai opiskelijoiden haasteet opintojensa parissa. Näissä ydintehtävissä meidän on onnistuttava, jotta alkavalle vuodelle asetetut perustavoitteet täyttyvät.

Alkuvuoden keskeisin ponnistus liittyy puolustusvoimauudistuksen viimeistelyyn. Uudistuksen keskeisimpänä tuloksena toimintamme lopultakin keskittyy Santahaminan saarelle. Vaikka puolustusvoimallisesti uudistus onkin jo saatu käytännössä maaliin, on meillä vielä loppusilaus ja viimeistely hoidettavana.

Korkeakoulussa on panostettu viimeisinä vuosina merkittävästi opetuksen kehittämiseen ja tutkintojen uudistamiseen. Uusimuotoisen sotatieteiden kandidaatin kuten myös uuden kaksivuotisen yleisesikuntaupseerin tutkinnon

opetussuunnitelma otetaan käyttöön syksyllä alkavilla kursseilla.

Vaikka korkeakoulun tutkimustoiminta on kehittynyt kiitettävällä tavalla korkeakoulun nuoruusiän aikana, on tutkimusalalla vielä runsaasti kehitystyötä tehtävänä. Uudessa kokoonpanossamme tutkimusalan resurssit supistuivat entisestään, joten tutkimusalan on entistäkin tarkemmin huolehdittava tutkimusresurssiemme tarkoituksenmukaisesta ja kustannustehokkaasta käytöstä.

Tutkimusala on myös suurennuslasin alla, kun valmistaudumme vuoden päässä odottavaan korkeakoulun auditointiin. Auditoinnin läpäiseminen kunnialla edellyttää monen asian kohdalla parannusta ja kehitystä. Se ei koske pelkästään tutkimusalaa, vaan kaikkia aloja ja meitä kaikkia myös yksilöinä.

Näköpiirissämme on siis uuteen totuttelua ja oppimista, muuttolaatikoiden liikettä paikasta toiseen, opetussuunnitelmatyötä, tutkimustoimintaa ja sen kehittämistä. Puhumattakaan kaikista tärkeimmistä eli opetus- ja harjoitustoiminnasta ja ahkerasta opiskelusta.

Jatketaan hyvin alkanutta vuotta maltillisesti ja rauhallisesti. Viedään puolustusvoimauudistus hallitusti kaikkine muuttoineen ja normitointineen mallikkaasti päätökseen. Valmistellaan uudistuvien tutkintojen suunnitelmat huolellisesti ja säilytetään opetuksen ja koulutuksen taso vähintäänkin nykyisellä hyvällä tasolla.

Vuoden jälkimmäisellä puoliskolla on kaikkien katseiden käännättävä lähestyvän korkeakouluauditoinnin suuntaan. Auditointi ei sinällään ole mikään elämän ja kuoleman kysymys, ehkä paremminkin voisi sanoa, että se on kunnian kysymys.

Näyttäisi siltä, että meitä kaikkia tarvitaan taas kerran. Työtä ja tehtävää riittää itse kullekin. Hyvällä asenteella ja yhteishengellä selviämme tästäkin vuodesta kunnialla.

Hyvän kevään toivotuksin,

Rehtori

Kontra-amiraali **Veijo Taipalus**

Kuva: Aki Aunala

TEKSTI: Joni Kling & Aki Aunala KUVAT: A. Aunala, T. Karttunen & S.Kuosmanen

MONITOIMITALON KOKOINEN MUUTOS

Nyt se on totta: vuosikausia pitkin hallintoportaita hiipinyt ja lopulta räjähtävällä nopeudella pystytetty Maanpuolustuskorkeakoulun uusi monitoimitalo on avattu Santahaminan sotilassaarelle.

Rakennusvaiheen ihmeitä.

Kirjaston muuttoa.

**Välttämätön
infrastruktuuri on saatava
ajoissa paikalleen.**

Maanpuolustuskorkeakoulun kampus Santahaminassa, kokonaisuudessaan. Toiminnot keskitetään ja tilanhallintaa selkiytetään kokonaiskustannusten säästämiseksi ja opetustehtävän tehostamiseksi. Näin pohdittiin jo 20 vuotta sitten, kun puolustusministeriö ja Pääesikunta pohtivat vastaperustetun Maanpuolustuskorkeakoulun rationalisointi- ja kehittämisohjelmaa.

Kehittämisajatusten realisoituminen kesti vuosikausia, kunnes tammikuussa 2010 puolustusvoimain komentaja, kenraali **Ari Puheloinen** hyväksyi pääkaupunkiseudun tilaratkaisujen ensimmäisen vaiheen toteutettavaksi. Puolustusvoimauudistus suorastaan pakotti rationalisointiin ja keskittämiseen. Eduskunta hyväksyi hankkeen kesäkuussa 2012, ja rakennustöihin päästiin lopulta vuotta myöhemmin.

Peruskivi muurattiin korkeakoulun vuosipäivänä jäävässä kaatosateessa 10. tammikuuta 2014. Tammikuisessa pimeydessä, spottivalojen kirkkaiden keilojen seassa, saattoi nähdä, kuinka rehtorin johdolla arvovaltaiset vieraat kävivät kukin vuorollaan nakkaamassa laastikauhalliset

puisen kehikon sisään. Kaikki kirjaimellisesti konkretisoitui yhdessä hetkessä.

Leuto talvi, käytännössä hitusen koleammaksi syksyksi luokiteltava, edesauttoi nopeaa rakennustahtia vielä siinä vaiheessa, kun ulkoseinät ja perustukset olivat vasta paperilla. Ehkä merellinen ilmasto kuitenkin hitusen haittasi rakennustyömaalla viihtymistä, erittäin helteisestä kesästä puhumattakaan. Harjakorkeus nousi nopeasti, talon piirteet muuttuivat selvimiksi. Viimeistään alkusyksystä tavoite siitä, että talo on käytössä maaliskuussa 2015, ei tuntunutkaan aivan mahdottomalta.

Kiireestä huolimatta

Uusi Santahamina-talo on koko puolustusvoimauudistuksen kallein yksittäinen rakennushanke. Kertainvestointi on kuitenkin pieni suhteessa siihen, että se mahdollistaa useista toimitiloista ja kiinteistöistä luopumisen. Kaikki toiminnot Sotamuseota sekä Maanpuolustuskursseja lukuun ottamatta sijaitsevat nyt Santahaminassa.

Vastaavat projektit eivät toteudu ilman merkittävää ihmispanosta. Edellisessä lehdessä (*DP*

2/2014) ilmestynyt juttu suurehkosta muuttoreumbasta tarvinnee jatkoa itse uudisrakennuksen pystyttämisestä vanhan parkkipaikan, kallion, mäntyjen ja voikukkien valloittamalle alueelle sotilasalueen rajalle. Tekijöitä ja päättäjiä on ollut monia, stressinsietoa on koeteltu, mutta annettakoon puhevuoro Maanpuolustuskorkeakoulun käytännön hääääjille.

Esimerkiksi Maanpuolustuskorkeakoulun tietohallintopäällikkö **Jyri Penttinen** joutui hypäämään vauhdista uudisrakennusprojektin kyytiin siirtyessään järjestelmäpäällikön tehtävistä toimialapäälliköksi viime keväänä.

– Projektin ainoana tietohallinnon edustajana havaitsin haasteiksi nopean aikataulun ja laajan hankekokonaisuuden. Projektissa on ollut todella paljon toimijoita, jolloin vastuu on hajautettua ja vastaan voi tulla myös sellaista, mikä ei suoraan omaan toimialaan kuulu, Penttinen kertoo.

Vielä viikko ennen avajaisia taloon asenneltiin videoneuvottelulaitteistoja, viritettiin langattomia lähiverkkoja ja hiottiin tulostuspalveluja. Näin tietohallinto toteutti tuliterälle rakennukselle viimeisen mutta elintärkeän silauksen.

– Pidimme huolta, että aikataulut eivät veny loppupäästä. Välttämätön infrastruktuuri on saatava ajoissa paikalleen. Siitä alkaa seuraava työvaihe: kun käyttäjät ovat muuttaneet rakennukseen, on koulutettava esitysjärjestelmät. Dokumentointia ja pientä säätöä siellä varmasti vielä tullaan tekemään, arvelee Penttinen.

Tahtia hiljentämättä

Myös palvelupäällikkö, komentajakapteeni **Jarmo Partanen** on ollut kädet täynnä töitä Santahamina-talon parissa. Isoissa rakennusprojekteissa ratkottavaa löytyy tiedottamisesta kulunvalvontaan, mutta suurimman haasteen muodosti tälläkin kertaa tahti, jolla työ toteutettiin.

– Aikataulutaminen on tällaisessa projektissa ratkaisevaa. Työvaiheiden on hoidettava ajallaan ja välillä täytyy reagoida nopeasti siihen, kun käyttäjän vaatimukset tarkentuvat tai jopa muuttuvat projektin kuluessa. Tavoitteissa pysimme kuitenkin hyvin, Partanen kertoo helppotuneena.

Toimintojen keskittämisen saarelle Partanen näkee erittäin positiivisena kehityksenä, kun

Pääsuunnittelija Markku Puumala (vas.) ja arkkitehti Janne Kentala.

Korvikkeen palveluista voi nauttia esimerkiksi kirjastossa vieraillessa.

vahvuuteen on nyt lisätty yksi uusi ja moderni rakennus lisää.

– Rakennuskanta kampuksella on iäkästä, ja tähän tilanteeseen on sopeuduttava. Tämän päivän tekniikoilla toimintaympäristöön tehtiin oleellinen päivitys, jota olemme odottaneet jo pidemmän aikaa.

The Grand Opening

Lukuisen tarkastusten, neuvotteluiden ja työmaakierrosten jälkeen Santahamina-talon avajaisia vietettiin maanantaina 23. helmikuuta alkukevään viileähkössä säässä. Sateelta onneksi välttyttiin.

Toistasataa kutsuvierasta oli kokoontunut paikalle, kun puolustusvoimain komentaja, kenraali **Jarmo Lindberg** vihki käyttöön uudisrakennuksen leikkaamalla kadettien pitelemän sinivalkoisen nauhan. Avajaisissa juhlapuhujina olivat Maanpuolustuskorkeakoulun rehtori, kontra-amiraali **Veijo Taipalus**, Senaatti-kiinteistöjen toimitusjohtaja **Jari Sarjo** sekä NCC Rakennus Oy:n rakennuspäällikkö **Frej Weurlander**.

– Korkeakoulu on historiansa aikana kokenut

monenlaisia muutoksia, myös tilahallinnollisesti. Nyt saavutettava maantieteellinen asetelma on ollut perimmäisenä tavoitteena jo lähes neljänneksivuosisadan ajan, totesi kontra-amiraali Taipalus ja kiitteli rakennusprojektin valmistumista nopealla aikataululla prosessissa kohdatuista hankaluuksista huolimatta.

Avajaistilaisuuden juontaja, everstiluutnantti **Mika Piironen** kertoi, että uudisrakennuksen nimeämiskäytännöissä pyrittiin välttämään tunnetumpia Santahaminan paikannimiä. Santahaminan tykistöpatteerien historiasta muistuttaen on esimerkiksi avajaispuheiden pitopaikkana esittänyt auditorio saanut nimekseen ”Itälinnake”. Kaartin soittokunnan puhallinsektion esittämä sotilasmusiikki soi sekin hienosti 300 henkeä vetävässä, pelkistetyssä tilassa.

Tilaisuuden kahvitarjoilusta vastasi rakennuksen aulassa sijaitseva kahvila ”Korvike”. Korvikkeen palveluista voi nauttia esimerkiksi kirjastossa vieraillessa. Avajaiskahvien jälkeen kadetit tarjosivat opastettuja kierroksia talon ylempiin kerroksiin.

Tietotekniikkaluokat ja ryhmätyötilat on varustettu uusimmilla laitteistoilla, kolmanteen

kerrokseen sijoitetuissa 66 majoitushuoneessa jokainen neliö on käytetty hyödyksi ja rakennuksen pohjoispäädyn oleskelutilasta avautuu hieno näkymä kohti Helsingin ydinkeskustaa.

Uuden äärellä

Uudisrakennuksen yksi suurimmista muutto-irroista tuli sotatieteellisen kirjaston suunnasta. Maanpuolustuskorkeakoulun kirjaston johtaja **Tiina Järvinen** kokee, että vuosien työ kirjasto-toiminnan järjeistämiseksi on viimein tuottanut halutun tuloksen. Uusi ajanmukainen kirjasto on valmis palvelemaan asiakkaitaan tuoreella tekniikalla ja helpommin hallinnoitavalla teosvalikoimalla varustettuna.

– Isoin työsaika oli kokoelmien läpikäynti. Päälekkäisyydet oli karsittava, kun kaikista oppilaitoksen kirjastoyksiköistä kerättiin aineistot yhden katon alle. Maanpuolustuskorkeakoulun neljästä hyllykilometristä kirjoja jää erikoissäilytystä vaativaa materiaalia erillisiin arkistotiloihin vielä noin kilometrin verran, mutta kaikki muu löytyy nyt Santahamina-talosta, kertoo Järvinen.

Uudella vuosituhanella Maanpuolustuskorkeakoulun kirjasto on ottanut askelia entistä

avoimempaa roolia kohti. Viimeinen vaihe avoimen yliopistokirjaston ajatuksessa toteutuu, kun aineisto on nyt tuotu entistä helpokäyttöisemmäksi Santahamina-taloon keskittäen. Kirjaston palveluita täydentää vapaasti verkossa käytettävä Doria-julkaisuarkisto (www.doria.fi).

Muuton myötä aineisto on konvertoitu RFID-etätunnisteella (Radio Frequency Identification) luettavaksi. Muun muassa lainaukseen ja inventointiin tarkoitettua induktiovirralla toimivaa tunnistetta käytetään jo useissa kirjastoissa. Siihen voidaan tallentaa Kansalliskirjaston hallinnoima luettelointitieto sekä muuta metadataa. RFID-sirulla varustettujen kirjojen lainaamiseen ei tarvita viivakoodinlukulaitetta.

Uututtaan hohtavien kirjastohyllyjen lomassa on helppo todeta, että uudisrakennuksen vaaleat pinnat ovat jo saaneet väriä sitä käyttävistä ihmisistä. Käyttäjät ovat tämän lehden ilmestyessä pääosin muuttaneet taloon ja asettuneet töidensä äärelle. Talon toimivuus ja kaikki mahdolliset parannuskohteet löytynevät noin vuoden käyttökokemuksen perusteella. Yhtä kaikki, kauan kaivattu rakennus on viimein valmiina testiin ja lukuisiin siellä järjestettäviin tapahtumiin. ■

Kadetit kunniavartiossa Haapaniemen sotakoulun muistomerkin vieressä keväällä 2014.

KADETTIKOULUJEN ARKKITEHTUURIA

ITSENÄISTYMISESTÄ NYKYPÄIVÄÄN

Upseerikoulutuksen historia, ja samalla arkkitehtoninen suunnittelutyö, alkaa Suomessa vuodesta 1779 Y.M. Sprengtportenin anottua Kustaa III:lta lupaa upseerikoulun perustamiseksi. Ennen kuin pyyntöön oli edes vastattu, työskenteli linnoitusupseeri Samuel Möller jo koulun piirustusten parissa. Tarkoituksenmukainen rakennussuunnittelu onkin ollut avainasemassa toteutettaessa suomalaista sotilaskoulutusta.

Ensimmäinen upseerioppilaitoksemme oli vaatimaton Haapaniemen ratsutila Rantasalmella: sotakoulu sijaitsi kaksikerroksisessa kartanos-
sa, jonka yläkerrassa oli oppilaiden asuntoja ja alakerrassa opetustilat sekä opettajien asuntoja. Haapaniemen sotakoulu tuhoutui tulipalossa vuonna 1818, mutta ajasta muistuttaa edelleen koulun paikalla sijaitseva jyhkeä muistomerkki.

Tämän jälkeen aloitti toimintansa Suomen Kadettikoulu Haminassa. Arkkitehti **Johan Jacob Ahrenbergin** suunnittelemana valmistui 1800-luvun lopulla uusklassinen koulurakennus, joka ei ehtinyt olla pitkään käytössä. Kadettikoulutus nimittäin päättyi venäläistämistoimien myötä 1900-luvun alussa. Nykyään rakennus identifioituu siellä toimivaan Reserviupseerikouluun.

Itsenäistymisen jälkeen upseerikoulutus oli organisoitava pikimmiten, joten Suomen Kadettikoulu -niminen oppilaitos perustettiin uudelleen vuonna 1919. Pian sadan vuoden ajan se on tarjonnut upseerikoulutusta, nykyään Maanpuolustuskorkeakoulun osana, hyödyntäen sellaisia puitteita, jotka ovat olleet sotilasakatemian arvon mukaisia ja samalla teknisesti ja tyyllisesti aikansa tasalla.

Koulutuksen vaatimia erityistarpeita tukien on tiloja välillä vaihdettu, majoitustiloja muutettu kahden hengen huoneista yksioiksi ja toisin päin, ja toisaalta suunniteltu uutta aikakauden korkeilla kriteereillä. Viimeisin esimerkki

tästä on helmikuussa 2015 avattu Santahaminatalo, nykyaikainen monitoimitalo sotilas- ja siviilialueen rajalla. Harkitun suunnittelun tuloksena on syntynyt laadukasta rakennuskantaa, ja vanhat talot taas ovat opetuksen väistyttyä siirtyneet omasta ajastaan ja pääkaupunkiseudun rakennusperinnöstä kertoviksi maamerkeiksi.

Kimnaasista Kadettikouluksi

Suomen Kadettikoulun ensimmäinen kurssi aloitti opintonsa vuonna 1919. Koulu sijaitsi osoitteessa Pohjoinen Rautatiekatu 13 Etu-Töölössä. Tässä suurikokoisessa uusbarokkirakennuksessa oli aiemmin toiminut venäläinen

Aleksanterin kimnaasi. Nykyään se tunnetaan Luonnontieteellisenä museona. Kadettikoulu majoittui näissä tiloissa vuodesta 1919 vuoteen 1923.

Vuonna 1913 valmistuneen rakennuksen suunnittelivat opetusneuvos **V. V. Belevitsch** ja arkkitehti **Lev Shishko**. Sen alkuperäinen käyttäjä oli vuonna 1870 perustettu Helsingin venäläinen poikakoulu eli Aleksanterin kimnaasi, joka muutti taloon Mannerheimintie 6:sta. Tuolloin kaavailtiin, että myöhemmin Rautatiekadun mittaviin tiloihin voitaisiin perustaa suunnitteilla oleva Helsingin venäläinen yliopisto.

Suomen Kadettikoulu toimi nyk. Luonnontieteellisessä museossa vuosina 1919–1923.

Arvokas pensionaatti majoitti kadetit vuoteen 1940 saakka.

Itsenäistymisen myötä monet venäläistä perua olevat rakennukset kuitenkin joutuivat muutostöiden tai jopa purku-uhan alle. Näkyvin esimerkki suomalaistetuista rakennuksista oli Suomenlinnan Aleksanteri Nevskin kirkon muuttaminen rakennushallituksen johdolla evankelis-luterilaiseksi varuskuntakirkoksi, joka sai lopulta täysin uuden kustavilaisen profiilin.

Venäläistyylisistä rakennuksista kimnaasia ei kuitenkaan nähty erityisen venäläismielisenä, eikä se siten altistunut suuremmille muutostöille. Koulun julkisivusta poistettiin keisarillinen kruunu ja monogrammi ja ortodoksisen kirkkosalin maalaukset peitettiin. Muilta osin rakennuksen katsottiin olevan tyyliltään neutraali. Vä-

hemmän onnekkään kohtalon koki esimerkiksi arkkitehti Shishkon Rauhan kappeli Uspenskin kukkulalla ylioppilaiden tärveltyä rakennuksen. Kimnaasin tilat kävivät sittemmin ahtaiksi ja tiloihin muutti Luonnontieteellinen museo.

Pensionaatin vieraana

Arkkitehti **Eliel Saarinen** laati Munkkiniemen kaupunginosalle asemakaavasuunnitelman vuonna 1917. Hollantilaisentielle rakennettujen rivitalojen lisäksi suunnitelman ainoa toteutunut osa on 1918 rakennettu AB Munksnäs Pensionatin talo. Tämä varakkaille suunniteltu täysihoitola ei kuitenkaan onnistunut houkuttelemaan asiakkaita, joten sen toiminta loppui.

Valtio osti rakennuksen, ja Kadettikoulu muutti tiloihin 1923.

Eliel Saarinen on Suomen kaikkien aikojen tunnetuimpia arkkitehteja. Hän oli suunnittelemassa Geselius, Lindgren & Saarinen toimistossa 1900-luvun alun kansallisromanttista Suomea määrittäviä jugend-rakennuksia, kuten Kansallismuseota, vakuutusyhtiö Pohjolan toimitaloa sekä Pariisin maailmannäyttelyn Suomen paviljonkia **Akseli Gallen-Kallelan** toteuttamaine Kalevala-freskoiineen.

Toimiston hajottua Saarinen laati laajoja kaupunkisuunnitelmia. Tällainen oli myös toteutumaton suunnitelma Munkkini-

men puutarhakaupungin asemakaavaksi. Se sisälsi lukuisia Munksnäs Pensionatin kaltaisia pienkerrostaloja. Pensionaatin talo ei ole korostunut suomalainen, vaan tyypiltään yleisen pohjoismainen. Talotyyppi levisi 1910-luvulta Saksasta, ja sen variaatioita löytyy Suomen lisäksi Ruotsista, Norjasta ja Tanskasta. Saarisen esikuvana oli muun muassa Tukholman esikaupunkien rakennuskanta.

Rakennus nojaa yksinkertaiseen, käytännölliseen pohjakaavaan. Ulkoapäin rakennus näyttää sokkeloiselta ja epäsymmetriseltä, mutta se on suunniteltu tilaohjelmaltaan monikäyttöiseksi. Se voisi toimia myös yksityistalona tai huvilana. Myös koulukäyttöön muuttaminen onnis-

”

Ulkoapäin rakennus näyttää sokkeloiselta ja epäsymmetriseltä...

tui hyvin ja talossa ”viihdyttiin”.

Kadettikoulun ollessa kyseessä liikuntasalin puuttuminen oli kuitenkin lopulta ylitsepääsemätön ongelma. Koulun johtaja anoi toistuvasti vuosina 1936 ja 1937 määrärahoja liikuntatilan rakentamiseksi koulun yhteyteen, mutta hanke raukesi jokaisena kertana. Kadettikoulu tarvitsi siis jälleen uuden sijoituspaikan. Pensionaatissa toimii nykyisin Hallinnon koulutuskeskus HAUS.

Olympialaisten edellä rakennettiin uutta kampusta

Kadettikoulun tilakysymys sai uuden käänteen, kun Helsingille myönnettiin olympiakisat vuodeksi 1940. Olympialaisten vuoksi uudelle rakennuskannalle oli tilausta. Pelkkä Käpylän olympiakylä arvioitiin riittämättömäksi. Uudisrakentamista suunniteltiin muun muassa Malmin ampumaradan ympärille. Lopulta Kadettikoulu siirtyi tasoltaan ennennäkemättömiin puitteisiin, kun Santahaminan venäläisaikainen kasarmialue valittiin sijoituspaikaksi uudelle kampukselle, joka ensin toimisi olympiaurheilijoiden majoitus- ja harjoituskäytössä.

Rakentamispäätös tehtiin nopeasti, ja Kadettikoulun rakennustyöt alkoivat vuonna 1939. Arkkitehti **Olavi Sortta** suunnitteli kampukselle kuusi rakennusta: koulurakennuksen, ruokalan, kurssirakennuksen, kasarmin, upseerien asuinrakennuksen ja hevostallin. Myös urheilukenttä ja maneesi kuuluivat suunnitelmaan, mutta vain maneesi jäi lopulta toteuttamatta. Sortan

Santahaminan Kadettikoulu rakenteilla kesällä 1939.

apulaisina olivat arkkitehdit **Kyllikki Halme** ja **Irma Paasikallio**. Päärakennus vihittiin käyttöön vuonna 1940, kun maailma oli hyvin erilainen paikka kuin rakennustöiden alkaessa.

Sortta oli toiminut arkkitehtina puolustusministeriön rakennusosastolla ja rakennushallituksessa. Hän oli ollut suunnittelemassa Lastenlinnan sairaalaa, Viipurin sotilassairaalaa sekä Töölössä sijainnutta Tilkan sotilassairaalaa. Rakennukset edustivat uutta kansainvälistä funktionalismia, joka soveltui eritoten sairaaloihin, mutta myös oppilaitoksiin. Optimoitu tilankäyttö, valaistus ja hillitty juhlallisuus yhdistyivät kampuksen rakennusryhmässä. Lastenlinnasta tuttu ratkaisu on, että tyyli puhtaasti funktio-ehdottomuuden sijaan kaikkia ornamentteja ei ole karsittu. Lisäksi esimerkiksi suosittu nauhaikkunan sijaan puolustusministeriö vaati ra-

kennuksiin ruutuikkunat. Muita armeijan käyttöön toteutettuja mittavia funktio-kokonaisuuksia Suomessa ovat Helsingin Taivallahden autokasarmit (1935) ja Niinisalon lamellikasarmi (niin ikään vuodelta 1935) Kankaanpäässä.

Santahaminan funktio-tyylinen kampus on myös jatkumoa Helsingin vuoden 1940 olympialaisten arvokkaaseen teemaan. Vaaleiksi rappattujen urheilurakennuksien tehtävä oli luoda kokonaiskuva modernista ja dynaamisesta pääkaupungista, mutta toisin kuin muut kisoja varten rakennetut kohteet – **Yrjö Lindegrenin** suunnittelema olympiastadion ja **Hilding Ekelundin** velodromi sekä Taivallahden soutustadion – jäi kampus katseilta piiloon omalle saarelleen. Kun kisat vuonna 1952 viimein saatiin Helsinkiin, oli kampus ollut jo pitkään Kadettikoulun käytössä.

Santahamina-talo

Nykyään kadetit ovat asettuneet pysyvästi Santahaminan kampukselle. Upseerikoulutusorganisaation toimijoita sijaitsi saaren ulkopuolella vielä vuoden 2014 puolella, mutta viimeisimpänä ponnistuksena kaikki Maanpuolustuskorkeakoulun toiminnot Sotamuseota ja Maanpuolustuskursseja lukuun ottamatta on keskitetty samalle sotilassaarelle.

Ajan myötä myös tilantarve on kasvanut, ja vuonna 2012 tehtiin rakentamispäätös uudisrakennuksesta. Helmikuussa 2015 avattu Santahamina-talo on nykyaikainen jatke vanhan funktio-kampuksen käytännölliseksi hiottulle toimintaympäristölle. Samalla rakennuksella on symbolinen rooli ”portinpylväänä” sotilassaaren sisäänkäynnin tuntumassa. Se toimii julkisen ja suljetun alueen rajapintana sekä julkisivuna saarella tapahtuvalle sotilastoiminnalle.

Uudisrakennuksen suunnittelusta on vastannut arkkitehtuuritoimisto Heikkinen–Komonen Oy. Arkkitehdit Heikkinen ja Komonen ovat olleet osallisina merkittävimpien modernismin jälkeisten rakennusten suunnittelussa niin Suomessa kuin kansainvälisestikin. Heidän töitään edustavat muun muassa tiedekeskus Heureka Vantaan Tikkurilassa, McDonald’sin Suomen pääkonttori Helsingin Meilahdessa, Rovaniemen lentokentän terminaali sekä Suomen Washingtonin suurlähestystö. ■

LUE LISÄÄ

Anne Mäkinen: Suomen valkoinen sotilasarkkitehtuuri 1926–1939, Bibliotheca historica, 2000.

Hannu Ilari Nuotio: Kadettikoulun funktio-rakennukset – Merkittävän rakennuskokonaisuuden synty ja perusparannus, Muuriankuri-lehti 1/2003.

Anna-Lisa Amberg, Marika Hausen, Kirjo Mikkola, Tytti Valto: Eliel Saarinen – Suomen aika, Suomen rakennustaiteen museo, 2002.

Timo Tuomi: Eliel ja Eero Saarinen, Gummerus, 2007.

PUOLUSTUSVOIMIEN KANSAINVÄLINEN KESKUS

TEKSTI: Timo Hämäläinen KUVAT: Harri Larinen & PVKVK

PALUU JUURILLE SANTAHAMINAAN

Puolustusvoimien kansainvälinen keskus (PVKVK) siirtyi osaksi Maanpuolustuskorkeakoulua 1. tammikuuta 2015. Laitos toimii hallinnollisesti suoraan rehtorin alaisuudessa ja koulutustehtävien osalta vahvassa Pääesikunnan ohjauksessa. Siirron myötä Maanpuolustuskorkeakoulun näkyvyys ja kansainvälisyys kasvaa varmasti.

Niinisalossa sijaitseva YK-tukikohta Camp President.

Kursseilla korostuu kokonaisvaltainen kriisinhallinta.

Kansainvälisellä keskuksella on kolme isoa tehtäväkokonaisuutta, joiden ympärille toiminta keskittyy. Ensiksi keskus toimii YK:n, Pohjois-maisen yhteistyön, EU:n ja Naton rauhankumppanuusohjelman mukaisten kursien ja koulutustapahtumien koulutuskeskukseksi. Toiseksi toimimme kansallisena OCC E&F-keskukseksi, jonka kautta varmistamme koulutuksen laatua operatiivisen suorituskykykonseptin arviointi- ja palauteohjelmalla. Kolmanneksi Naton Department Head -statuksen myötä koordinoimme ja kehitämme maailmanlaajuisesti kriisinhallintakoulutuksen kriteerejä ja harmonisointia.

Historia, missio, visio ja arvot

Kansainvälisen keskuksen toiminnan voidaan katsoa alkaneen Santahaminassa vuonna 1964 Kyproksen operaation väliaikaisesta rotaatiokoulutuksesta. Tuolloin ei vielä uskottu vakinaisen koulutuskeskuksen tarpeeseen. Vuonna 1966 rotaatiokoulutusta jatkettiin aluksi Tuusulas-

sa ja myöhemmin Niinisalossa Täydennysosasto/YK:n Suomalainen Pataljoona -nimellä. Nimeksi vaihtui 23.10.1969 YK-koulutuskeskuksen esikunta, ja samalla toiminta muutettiin pysyväksi. Vuoden 1982 alussa nimeksi vahvistettiin YK-koulutuskeskus.

Vuonna 2001 keskuksen johtovastuu siirrettiin puolustusministeriöltä Puolustusvoimille, jolloin myös vahvistettiin keskuksen nykyinen nimi. Viimeisiin Tuusulan tiloihin keskus siirtyi vuoden 2008 alussa, ja samalla siirrettiin keskuksella ollut rotaatiokoulutuksen vastuu Porin prikaatille. Vuosipäivää PVKVK viettää 24. lokakuuta. Päivä pohjautuu samaiseen YK-järjestön perustamispäivään vuonna 1945. Keskuksen perinneyhdistyksenä toimii YKSK 1, eli Yhdistyneiden Kansakuntien Suomen Komppania 1, joka koostuu vuonna 1956 ensimmäisen Suezille rauhanturvatehtäviin lähteneen suomalaisen komppanian henkilöstöstä.

Missiomme on järjestää yhteistyössä kansallisten ja kansainvälisten asiakasorganisaatioiden kanssa vastuullemme annettu kriisinhallintaan

”

Kursseja, seminaareja ja muita koulutustapahtumia järjestetään vuosittain 30–40.

liittyvä johtajien ja asiantuntijoiden koulutus sekä tukea asiantuntemuksellamme Puolustusvoimien muita toimijoita koulutuksessa ja arvioinneissa. PVKVK toimii länsimaisen ja yleiseurooppalaisen standardin mukaisen kriisinhallinnan opetuksen ja koulutuksen määrittäjänä, ylläpitäjänä sekä kehittäjänä koordinoimalla ja edistämällä siihen liittyvää koulutuksen kokonaisuutta ja opetuksen sisältöä.

Keskuksen visio on olla kansallisesti ja kansainvälisesti tunnettu sekä tunnustettu kriisinhallintakoulutuksen edelläkävijä, osaaja ja aktiivinen osallistuja, joka tuottaa sertifioitua kokonaisvaltaiseen kriisinhallintaan liittyviä

koulutuskokonaisuuksia. Puolustusvoimien kansainvälinen keskus kansallisena toimijana on aktiivisesti luomassa ja kehittämässä monikansallista kriisinhallinnan koulutusta.

Arvomaailmassamme korostuu monikulttuurisuus, asiakaslähtöisyys, kehityshakuisuus, asiantuntemuksen arvostaminen sekä elinikäinen oppiminen. Kaikki edellä mainitut arvot koetamme sisäistää omassa toiminnassamme ja työyhteisössämme.

Kriisinhallintakoulutuksen arkea

Kursseja, seminaareja ja muita koulutustapahtumia järjestetään vuosittain 30–40. Kaikilla kursseillamme pyrimme tuomaan esille kokonaisvaltaisen kriisinhallinnan konseptin eli miten sotilas-, siviili- ja poliisikomponentit sekä muut operaatioalueella toimivat organisaatiot voivat yhteistyön kautta saada aikaan parhaan lopputuloksen.

Oppilaita kursseilla on vuosittain 700–800, joista yli puolet on ulkomaalaisia. Lisäksi lähetämme ulkomaille yhteistyökumppaneidemme

”

Kurssitoiminnan kannalta kansainvälinen verkottuminen on välttämätöntä.

keskuksiin kotimaisia oppilaita noin 120 henkeä vuosittain. Opettajapoolistamme lähetämme noin 60–70 opettajaa vuosittain tukemaan edellä mainittuja keskuksia. Pooliopettajina (noin 100 henkeä) käytämme kokeneita rauhanturvaajia – niin reserviläisiä kuin evp-henkilöstöäkin. Vastaavasti saamme tukea ulkomaisista opettajista omille kursseillemme. Kansainvälinen keskus pystyy myös lähettämään liikkuvan METT-koulustiimin ulkomaille koulutustehtäviin.

Opetus tapahtuu kaikilla kursseillamme englanniksi (pois lukien ranskan sotilaskielen kurssi). Kurssit rahoitetaan ulkoasiain- ja puolustusministeriön kriisinhallintarahoituksella. Tällä hetkellä Puolustusvoimien kansainvälinen keskus valmistelee useita laatuarviointeja koulutuksen laadun toteamiseksi. Keskuksen tärkeimpänä kurssina voidaan pitää kolme kertaa vuodessa järjestettävää, YK:n manuaalien mukaan toteutettavaa UNMEM-kurssia, Kurssin pituus on kolme viikkoa ja se antaa perustiedot ja taidot toimia sotilastarkkailijana, yhteysupseerina ja sotilasneuvonantajana.

Kurssitoiminnan kannalta kansainvälinen verkottuminen on välttämätöntä. Keskuksen toiminnan kannalta YK:n periaatteet ja koulutusmanuaalit ovat maailmanlaajuisen koulutuksen

perusta. Merkittävin käytännön yhteistyö tehdään Pohjoismaisen puolustusyhteistyön (NORDEFECO) kautta, jossa koulutusvastuut jaetaan eri Pohjoismaiden kesken kustannustehokkaasti. Yhteispohjoismaisena projektina toteutetaan myös Itäisen Afrikan valmiusjoukon (EASF) koulutustuki operatiivisen valmiuden luomiseksi ja ylläpitämiseksi.

Naton kanssa tehtävä yhteistyö mahdollistaa laadukkaan koulutuksen kehittämisen. EU:n osalta aloitettu yhteistyö turvallisuus- ja puolustusakatemia ESDC:n kanssa avaa mahdollisuudet kehittää kriisinhallintakoulutusta uusille alueille EU:n näkökulmasta. Vaikuttaminen maailmanlaajuisessa (IAPTC) sekä eurooppalaisessa (EAPTC) kriisinhallintakeskusten yhteisössä luo edellytykset kriisinhallintatietämyksen päivittämiseksi, parhaiden käytäntöjen vaihtamiselle (mukaan lukien siviilitoimijat) sekä asiantuntijaverkoston ylläpidolle ja kehittämiseksi.

Rooli kansallisena osaamiskeskuksena

OCC E&F -ohjelman tarkoituksena on kehittää Naton kumppanimaiden joukkojen yhteistoiminta- ja suorituskykyä. Kyseessä ei ole joukkojen koulutusohjelma, vaan vaihteellinen menetelmä arvioida, antaa palautetta ja kehittää nimenomaisesti OCC-joukkopooliin ilmoitettuja joukkoja. Arviointiprosessissa joukkojen kehittämissuunnitelmat ovat avainasemassa yhteistoiminta- tai suorituskykypuutteiden korjaamisessa. Pääesikunta ohjaa OCC E&F -toimintaa Puolustusvoimissa.

Puolustusvoimien kansainvälinen keskus vastaa Puolustusvoimien OCC E&F -osaamiskeskuksen toiminnasta ja OCC E&F -ohjelman ensimmäisen tason asiantuntijuudesta. Puolustusvoimien OCC E&F -osaamiskeskus tukee

Puolustusvoimien OCC-joukkopooliin asettamien joukkojen ja suorituskykyjen arviointien suunnittelua, valmistelua ja toimeenpanoa käytössä olevien voimavarojen puitteissa. PVKVK antaa Nato-koulutusta tukevaa kansallista täydennyskoulutusta OCC E&F -ohjelmaan liittyen. Tällä pyritään varmistamaan arviointihenkilöstön osaaminen ja laadukkaiden arviointien läpivieminen.

Kriisinhallintakoulutuksen koordinointi

Puolustusvoimien kansainvälinen keskus ottaa vastaan Naton kriisinhallintakoulutuksen koordinaattorin, Department Head -tehtävän vuoden 2014 lopussa Naton poliittisen hyväksynnän jälkeen ja vastaa sen jälkeen koordinaation

”

Esikunnan tuki ja alaisten ohjaaminen on ensiarvoisen tärkeää.

toteuttamisesta Naton ohjeiden ja määräysten mukaisesti.

Tehtävässään Puolustusvoimien kansainvälinen keskus määrittää, miten kriisinhallintakoulutusta toteutetaan määritetyille kohderyhmille yhden standardin mukaisesti maailmanlaajuisesti. Department Head -tehtävä (MC2PS) ja sen oikeutus perustuu Naton laatimaan strategisen koulutussuunnitelman hyväksyntään, jossa samalla PVKVK nimitetään kyseisen koulutusalan koordinaattoriksi. Onnistumisen kannalta on keskeistä, että myös muiden maiden koulutuslaitokset sitoutuvat PVKVK:n tukemiseen tehtävän toteuttamisessa. Naton koulutusjärjestelmän suunnittelusta ja toimeenpanosta vastaa Naton transformaatioesikunta (HQ SACT) Norfolkissa Yhdysvalloissa. Esikunnan tuki ja alaisten ohjaaminen on ensiarvoisen tärkeää. Maanpuolustuskorkeakoululle on myös määritelty vastuu edellä mainitussa koordinoinnin tukemisessa.

Naton kriisinhallintakoulutuksen koordinaattorina Puolustusvoimien kansainvälinen keskus kehittää koulutuskokonaisuuksien rakennetta, koulutuksen kohdentuvuutta, kustannustehokkuutta sekä laatua Naton asettamien tavoitteiden mukaisesti. Kansainvälinen keskus luo perusteet Naton Connected Forces Initiative (CFI) -aloitteen mukaiselle uudelle kumppanuusyhteistyölle, jossa kumppaneita arvotetaan niiden osallistumisen laajuuden ja syvyyden kautta.

Naton komentorakenteen koulutustoimintaa ohjaavalla esikunnalla HQ SACT:lla on suora ohjausoikeus kyseisen koulutusalueen asioihin. Vastaavasti Kansainvälisellä keskuksella on suora yhteydenpito-oikeus Naton komentorakenteeseen ja HQ SACT:n kautta muihin koulutusalaan liittyviin tahoihin kuten YK:iin, EU:iin ja Afrikan Unioniin. Edellä kuvatut toiminnot toteutetaan

tiivissä yhteistoiminnassa HQ SACT -koulutuspäällikön ja SHAPE DCOS Military Planning Division -organisaatioiden kanssa.

Tehtävässä Suomelle avautuu mahdollisuus hyödyntää ja kehittää kriisinhallintaosaamistaan. Profiloitumme uudella tavalla kriisinhallintakoulutuksen yhtenä kärkimaana. Uudessa roolissa pääsemme myös vaikuttamaan Naton kriisinhallintakoulutuksen sisältöön sekä toimeenpanoon. Department Head -statusta voidaan pitää Puolustusvoimien kansainvälisen keskuksen historian merkittävimpänä tunnustuksena omasta osaamisestamme. Tästä on hyvä jatkaa eteenpäin.

Synergiaetuja opetuksessa

Kansainvälinen keskus tukee Maanpuolustuskorkeakoulun perus- ja jatkotutkinnoissa annettavaa kansainvälisen kriisinhallinnan opetusta. Pääpaino on sotatieteiden kandidaattien ja maistereiden kriisinhallinnan opetusjaksoissa. Jatkotutkinto-opintojen kohdalla kansainvälinen keskus kantaa vastuuta opiskelijoille järjestettävistä kansainvälisistä harjoituksista (muun muassa VIKING ja CJSE -harjoitukset).

Keskus pystyy myös tukemaan tutkimusta asettamalla tutkimustöiden valvojiksi omaa henkilöstöään. Puolustusvoimien kansainvälisen keskuksen opettajapoolia voidaan käyttää tarvittaessa opiskelijoiden mentoreina. Lisäksi Maanpuolustuskorkeakoulu voi hyödyntää Kansainvälisen keskuksen laajaa ulko- ja kotimaista asiantuntijaverkostoa. Toisaalta myös Maanpuolustuskorkeakoulun henkilöstöä voidaan jatkossa hyödyntää keskuksen kriisinhallintaopetuksessa, joten saavutettavat synergiaedut ovat kaksisuuntaisia. ■

LYHENTEET

NORDEFCO: Pohjoismainen puolustusalan yhteistyö (Nordic Defence Cooperation)

PVKVK:n käyttämiä laatuarviointoja opetuksen tason varmistamiseksi: ISO 9001, AQAP, NATO Quality Assurance ja YK-sertifiointi.

ESDC: Euroopan turvallisuus- ja puolustusakatemia (European Security and Defence College). EU:n jäsenmaiden turvallisuus- ja puolustuspoliittisten koulutus- ja tutkimuslaitosten muodostama EU:n kriisinhallinnan strategisen opetuksen koulutusverkosto.

EASF: Itäisen Afrikan valmiusjoukot

NATO:n kanssa tehtävä yhteistyö:

NSO: NATO-koulu (Nato School Oberammergau), Naton ensisijainen opetus- ja harjoituskeskus operatiivisella tasolla
TEPSO: Training and Education for Peace Support Operations
PTEC: Partnership and Education Training Centres

Kriisinhallintakoulutus:

ESDC: European Security and Defence College
SSR: Security Sector Reform
POC: Protection of Civilians
ICM: Integrated Crisis Management

IAPTC/EAPTC: Maailmanlaajuinen / eurooppalainen kriisinhallintakeskusten yhteistyö.

OCC E&F: Operational Capability Concept, Evaluation and Feedback, ohjelma arvioi Naton kumppanimaiden joukkojen yhteistointa- ja suorituskykyä. Avainasemassa joukkojen kehittämissuunnitelmat (Remedial actions).

OCC E&F -osaamiskeskus: vastaa yhteydenpidosta SHAPE/MPD/COI/OCC E&F yhteysupseeriin Suomessa järjestettävien OCC E&F tukitapahtumien toimeenpanon (kurssit) ja arviointijärjestelmän osalta sekä NATO School Oberammergau -yhteysupseeriin kansallisesti järjestettävän Nato-kurssien toimeenpanon osalta (esim. nCREVAL).

NATO Department Head Military Contribution to Peace Support MC2PS: Naton kriisinhallintakoulutuksen koordinaattori, tehtävän asettaa Naton neuvosto (North Atlantic Council, NAC).

HQ SACT: Supreme Allied Command Transformation Headquarters, Naton transformaatioesikunta.

YKSK: Yhdistyneiden Kansakuntien Suomen Komppania, UNEF-operaatio.

METT: Mobile Education Training (team): NATO-koulun koulutustimin pitämä kurssi tai seminaari tietyllä toimialueella esim. valtiollisen tahon pyynnöstä.

Perinnehuone avattiin uudistettuna

Maanpuolustuskorkeakoulun Ritaritalossa vietettiin perjantaina 12.12.2014 uudistetun perinnehuoneen avajaisia. Upseerikoulutusta eri vuosikymmenillä esittelevän perinnehuoneen näyttely laajentui remontin myötä kattamaan koulutuksen historian nykypäivään saakka. Aiemmin näyttelyn aikajana päättyi Maanpuolustuskorkeakoulun perustamisvuoteen 1993. Nyt tilaan on lisätty viisi uutta vitriiniä, jotka kattavat viimeisimmät 20 vuotta korkeakoulun historiasta.

Uudistuksen yhteydessä tilaan on uusittu myös AV-laitteisto, ilmastointi, valaisimet sekä langaton lähiverkko. Näyttelyä tukevat nyt interaktiiviset tabletinäytöt, joissa on tarjolla lisätietoa esineistöstä kolmella kielellä. Uudistusprojektin puuhamiehenä toimi eversti (evp.) **Antti Myyryläinen**.

Antti Myyryläinen

Sotamuseon kevät

Sotamuseon *Hakkapeliitoista rauhanturvaajiin* -perusnäyttely aukeaa jälleen yleisölle 13.3.2015 Helsingin Kruununhaassa. Näyttely on auki tiistaista torstaihin kello 11–17, perjantaista sunnuntaihin kello 11–16, maanantaisin museo on suljettu.

Samaan aikaan avautuu yleisölle myös uusi erikoisnäyttely, joka kertoo unkarilaisista vapaaehtoisista Suomen talvisodassa. Unkarin tiede- ja kulttuurikeskuksen ja Sotamuseon yhteistyönä toteutetun näyttelyn pääosassa ovat ihmiset – suomalaiset ja unkarilaiset – tarinoineen ja muistoineen. Näyttelystä saa myös tietoa unkarilaisen vapaaehtoispataljoonan synnystä ja sen oleskelusta Suomessa.

Sukellusvene Vesikko ja Sotamuseon Maneesi Suomenlinnassa aukeavat taas toukokuussa. Kumpikin kohde on avoinna päivittäin 11.5.–30.9. kello 11–18. Tarkista aukioloajat ja muu tiedot osoitteesta www.sotamuseo.fi.

Talvisota kiinnosti yleisöä

Tiistaina 10. helmikuuta järjestetty Talvisotaseminaari Sotamuseossa veti luentosalin täyteen kuulijoita, arviolta noin 170 ihmistä. Seminaari oli osa viime syksynä alkanutta Talvisodasta 75 vuotta -seminaarisarjaa. Seminaarin esitelmöitsijöiden johdolla kerrattiin talvisodan vaiheita nykytutkimuksen valossa myös yleisöpuheenvuoroille tilaa antaen. Kuulijat esittivätkin hyviä ja aiheellisia kysymyksiä luennoitsijoille.

Sotahistorian professori, kenraalimajuri (evp.) **Vesa Tynkkynen** luennoi aiheesta "Talvisodan sotataito" ja everstiluutnantti (evp.) **Ari Raution** aiheena oli "Talvisota Kannaksella". Dosentti **Pasi Tuunainen** esitelmöi suomalaisten johtamistominnasta ja dosentti **Mikko Karjalainen** päämajasta sodanjohtajana. Seminaarin puheenjohtajana toimi everstiluutnantti **Yrjö Lehtonen** Maanpuolustuskorkeakoulun Sotataidon laitokselta.

Julkaisuarkistossa uutta luettavaa

Doria-julkaisuarkistossa (www.doria.fi) on luettavissa lukuisia tuoreita sotatieteellisiä julkaisuja. Syksyllä 2014 palveluun päivitettiin muun muassa **Jari Rantapelkosen** toimittama *Strategisen viestinnän salat*, **Antti Parosen** ja **Olli Teirilän** toimittama *Vihatkoon kunhan pelkäävät* sekä **Tuija Kuusiston** toimittama *Kybertaistelu 2020* teokset. Tammikuussa 2015 julkaistu Suomalaisen sotataidon klassikot -sarjan kolmas osa, **Jouko Pirhosen** *Laivastotoiminta saaristotaisteluissa Suomen olosuhteissa*, laajentaa kirjasarjan merelle.

Julkaisuarkistoon on päivitetty myös digitoituja, joiden joukossa on esimerkiksi **Jukka Kulomaan** kattava perusteos *Syvään taisteluun* Neuvostoliiton sotataidosta sekä sotilasprofessori **Pasi Kesselin** väitöskirja *In Pursuit of Mobility* Israelin sotataidosta.

Maanpuolustuskorkeakoulun uudempiä julkaisuja voi hankkia myös fyysisenä tuotteena kokoelmiinsa Puolustusvoimien julkaisujen verkkokaupan kautta: <http://pv.juvenesprint.fi/fi/642>. Palvelussa on nähtävillä kulloinkin myynnissä oleva valikoima.

Tapahtumarikas syksy

Maanpuolustuskorkeakoulu isännöi lukuisia tapahtumia tulevalla syyskaudella. Useimmat tapahtumista ovat myös avoimia yleisölle. Tarkkaile tarkempia ilmoittautumistietoja korkeakoulun verkkosivuilta www.mpk.fi.

Syksyn tapahtumavyöryyn aloittaa perinteinen Santa-haminan **MILjazz**, jonka tahdissa svengaillaan torstaina 13. elokuuta. Kaikille avoin musiikkipiknik saapuu taas Helsinkiin yhden vuoden tauon jälkeen. Heti 20.–21. elokuuta **Peda-forum** kokoaa yhteen Suomen yliopistojen pedagogiikan ammattilaiset. Peda-forum on kaikille avoin yliopisto-opetuksen ja oppimisen kehittämisen verkosto, jonka tavoitteena on asiantuntijuuden tukeminen yhteisen jakamisen kautta. 4.–9. lokakuuta Maanpuolustuskorkeakoulun kielikeskus järjestää kansainvälisen **BILC-seminaarin** (Bureau for International Language Coordination). BILC on Naton kielitutkintojen ja kielitietien kattojärjestö.

Kansainvälisellä tiellä jatkaa myös **ISMS** (The International Society of Military Science) 14.–15. lokakuuta, jonka kaksipäiväisen ohjelman aikana saa kattavan yleiskäsityksen sotatieteiden globaaleista näkökulmista. Seminaarin teema on *(R)evolution of War*. Heti ISMS:n vanavedessä perjantaina 16. lokakuuta vastaaviin kysymyksiin pureutuu **Sotatieteiden päivät**. Aikaisemmin kaksipäiväinen tapahtuma on puristettu yhdeksi tiiviiksi suomenkieliseksi seminaaripäiväksi ISMS:n tuplatessa kansainvälisen annin edeltävinä päivinä.

Näiden lisäksi Maanpuolustuskorkeakouluun voi törmätä turuilla ja toreilla, kuten Kokonaisturvallisuusmessuilla Tampereella (4.–6.9.), Kirjamessuilla (22.–25.10.) ja Studia-messuilla (1.–2.12.) Helsingissä.

KAIKKI MAINITUT
VÄITÖSKIRJAT OVAT
LADATTAVISSA
WWW.DORIA.FI
-VERKKOPALVELUSTA.

Väitös kemiallisten aseiden valvonnasta

M.A. **John Hartin** väitöskirja tarkastettiin sotatieteiden tohtorin tutkintoa varten Maanpuolustuskorkeakoulussa keski-
viikkona 17. joulukuuta 2014. Väitöstilaisuus pidettiin Maanpuolustuskurssien tiloissa, Helsingin Kruununhaassa.

Väitöskirjassa *The Analysis of Competing Hypothesis (ACH) in the Assessment of Chemical Warfare Activities* Hart
tarkastelee kilpailevien hypoteesien analyysia kemiallisten aseiden valvonnassa. Kolmessa tapaustutkimuksessa Hart tut-
kii kilpailevien hypoteesien analyysilla asevalvonnan tiedustelukäytäntöjä Neuvostoliiton, Irakin ja al-Qaedaan liittyvien
ryhmien kemiallisten aseiden todentamisessa.

Vastaväittäjänä tilaisuudessa toimi tohtori **John R. Walker** (U.K. Foreign and Commonwealth Office) ja kustoksena
professori **Pekka Sivonen** (Maanpuolustuskorkeakoulu).

Väitös taktiikasta sodankäynnissä

Kommodori **Michael Gustafsonin** väitöskirja tarkastettiin sotatieteiden tohtorin tutkintoa varten Maanpuolustuskor-
keakoulussa 21. marraskuuta 2014. Väitöstilaisuus järjestettiin Kruununhaassa, Sotamuseon tiloissa.

Väitöskirjassa *The Duality of Tactical Thought* Gustafson käsittelee taktisen ajattelun dualisuutta tutkimalla Ruotsin
maavoimayksiköiden komentajien näkemyksiä taktiikan käytöstä epätavanomaisessa sodankäynnissä ja erityisesti
toimintaa sissi- ja vallankumouksellisia ryhmiä vastaan.

Vastaväittäjänä tilaisuudessa toimi professori **Torsten Björkman** (Försvarshögskolan) ja kustoksena professori, eversti
Pasi Kesseli (Maanpuolustuskorkeakoulu).

Tiesitkö?

- Maanpuolustuskorkeakoulusta on valmistunut jo 28 sotatieteiden tohtoria (ST), joista neljä on ulkomaalaisia ja kolme naisia.
- Maanpuolustuskorkeakoulun tohtorikoulussa opiskelee noin 70 jatko-opiskelijaa.
- Maanpuolustuskorkeakoulun ensimmäinen tohtoripromootio pidettiin vuonna 2013.

20.-21.8.2015

Vuosittain järjestettävä Peda-forum on kaikille
avoin yliopisto-opetuksen ja oppimisen
kehittämisen verkostoseminaari, jonka tavoitteena on
asiantuntijuuden tukeminen yhteistyön avulla.

Vuoden 2015 Peda-forum järjestetään
Helsingissä ja sen järjestelyvastuu on jaettu
Maanpuolustuskorkeakoulun ja
Svenska Handelshögskolanin kesken.

Vuonna 2015 seminaarin kokonaisteemana on
Voimaa yhteistyöllä.

Seminaarin Call for papers on käynnissä
maaliskuun alusta huhtikuun puoliväliin.
Ilmoittautuminen päville alkaa toukokuussa.

Katso lisätietoja osoitteesta
www.hanken.fi/peda2015

TEKSTI: Ilkka Stenberg KUVAT: Tommi Karttunen

TURVALLISUUDEN HALLINTA YKSISSÄ **KANSISSA**

Maanpuolustuskorkeakoulun organisaatioturvallisuus -normi HK1184 astui voimaan 1. tammikuuta 2015. Kyseinen Maanpuolustuskorkeakoulua velvoittava hallinnon sisäinen määräys selkeyttää organisaatioturvallisuuden, eli kokonaisturvallisuuden, hallinnan ja johtamisen korkeakoulussa.

”Tarvitaanko tähänkin asiaan normi? Mikä nyt meidän turvallisuuttamme uhkaa, kun ei meillä juuri ole taisteluharjoituksiakaan? Taas tuota turvallisuussanomien tarpeetonta toittamista. Onhan meillä turvallisuuspäällikkö ja Santahaminassa vartiosto.”

Vastaavat kysymykset ja toteamukset ovat erittäin yleisiä puhuttaessa Maanpuolustuskorkeakoulun henkilöstön kanssa turvallisuudesta ja organisaatioturvallisuuden normista (HK1184). Väheksymättä kysymysten ja toteamusten aiheellisuutta sekä paikkansa pitävyyttä osoittavat ne myös tarpeellisuuden organisaatioturvallisuuden normille.

Jokaisella on oma yksilöllinen käsityksensä siitä, mitä turvallisuus ja siihen liitettävät tarkennukset tarkoittavat ja kuinka tärkeänä yksilö turvallisuutta pitää organisaation toiminnalle. Tämä turvallisuusasioiden terminologinen moniulotteisuus hankaloittaa yhteisen toimintamallin ja käsityksen muodostumista. Maanpuolustuskorkeakoulun organisaatioturvallisuus-normin tulisi osaltaan selkeyttää kokonaisuutta korkeakoulun toimintaympäristössä.

Maanpuolustuskorkeakouluun turvallisuustoimijana liittyy lakisäätöiden velvoitteiden lisäksi odotuksia ja haasteita korkeakoulun kasvatuksellisen luonteen vuoksi. Kadettien oppima ja sisäistämä turvallinen toiminta ja käsitys turvallisuudesta välittyvät joukko-osastoihin opiskelijoiden valmistumisen jälkeen. Jatko-opiskelijat haastavat ja arvioivat kriittisesti korkeakoulun turvallisuustoimintaa etsien ”kenttätöön ja akateemisen pelikentän” välisiä ristiriitoja. Työpaikkamme ei edusta toimintaympäristönsä ja -kulttuurinsa saati toimintansa puolesta puolus-

tusvoimallista keskiarvoa. Nämä arvostamamme erityispiirteet eivät turvallisuustoiminnan osalta ikävä kyllä vähennä odotuksien täyttämiseen liittyviä haasteita.

Turvallisuuden tavoitetilä

Maanpuolustuskorkeakoulun johto on linjannut, että korkeakoulun päämääränä on olla esimerkillinen ja luotettava turvallisuustoimija niin puolustusvoimissa, kansallisessa yliopistokentässä kuin laajemminkin tarkasteltuna koko yhteiskunnassa. Turvallisuustoiminnan tavoitteena on turvata Maanpuolustuskorkeakoulun toimintaedellytykset normaaliajan olosuhteissa ja mahdollistaa koulun vaikutuspiirissä toimivalle henkilöstölle turvallinen toimintaympäristö. Tavoitetilassa korkeakoulun toimintaan kohdistuvat uhat tunnetaan ja niihin on varauduttu pienentäen mahdollisesti toteutuvan haitallisen riskin vaikutus hyväksytylle tasolle. Tavoitetilassa MPKK:n opiskelijat ja henkilöstö kokee toimivansa turallisessa ympäristössä ilman pelkoa oman tai muiden terveyden vaarantumisesta, omaisuudelle tai tiedolle aiheutuvasta pitkäaikaisen keskeytyksen aiheuttavasta vahingosta.

Maanpuolustuskorkeakoulun organisaatioturvallisuuden normi luo hallinnollisen perustan korkeakoulun turvallisuustoiminnalle. Merkittävää remonttia turvallisuustoimintaan liittyen MPKK:n sisällä ei tehty, vaan ennemminkin dokumentoituihin hajallaan oleva tieto ja toimintata-

vat yhteen kokonaisuuteen. Normin keskeisenä sisältönä voidaan pitää turvallisuusjohtamisen periaatteiden ja turvallisuustoiminnan organisoimisen määrittämistä. Toinen oleellinen kokonaisuus on turvallisuustoimijoiden tehtävien tarkentaminen ja seikkaperäinen vastuiden yksilöinti. Kolmas iso osa-alue on korkeakoulun sisäisen turvallisuusohjeistuksen ja -koulutuksen määrittäminen.

Turvallisuuden mahdollistajat

Maanpuolustuskorkeakoululla kokonaisturvallisuus on jaoteltu kolmeen turvallisuuden osa-alueeseen, fyysinen turvallisuus, työ- ja palvelusturvallisuus ja tietoturvallisuus. Näiden osa-alueiden hallinnasta ja kehittämisestä vastaavat turvallisuuspäällikkö, työ- ja palvelusturvallisuuspäällikkö ja tietoturvallisuuspäällikkö. Kokonaisturvallisuuden jaottelu näihin pienempiin kokonaisuuksiin helpottaa vastuiden määrittelyä.

Organisaatioturvallisuus tulee kuitenkin nähdä ja johtaa kokonaisuutena eikä kolmena erillisenä osakokonaisuutena. Organisaatioturvallisuuden johtamisesta, kehittämisestä ja yhteensovittamisesta vastaa strategiapäällikkö turvallisuusjohtajana. Keskeisenä työkaluna turvallisuuden johtamisessa toimii turvallisuusryhmä.

Maanpuolustuskorkeakoulun turvallisuusjohtamisessa ja turvallisuuden kehittämisessä ko-

”

Keskeisenä työkaluna turvallisuuden johtamisessa toimii turvallisuusryhmä.

roastuu turvallisuustoimijoiden hajauttaminen organisaatioon sekä pyrkimys pitkäjänteiseen toiminnan kehittämiseen. Keskeisiä turvallisuustoimijoita ovat sisäisten tulostuotuksien turvallisuusvastaavat. Pitkäjänteinen kehittäminen konkretisoituu turvallisuustoiminnan viiden vuoden toimintasuunnitelmassa sekä johdon toteuttamissa turvallisuusjohtamisjärjestelmän tarkastuksissa.

Normista pohja toiminnalle

Normi luo pelkän perustan turvallisuuden hallinnalle. Varsinainen toimintaa ohjaava dokumentaatio muodostuu yksityiskohtaisista ja selkeistä erillisohjeista. Tämä MPKK:n turvallisuusohjekokoelma laaditaan Puolustusvoimien Torniportaaliin ”turvallisuussivustoksi” vuoden 2015 aikana. Tavoitteena on luoda tiedon tarvitsijalle helppo kanava löytää tarvitsemansa turvallisuusohjeistus.

Maanpuolustuskorkeakoulun organisaatioturvallisuuden toteuttamisessa vastuuta on jokaisella korkeakoululaisella rehtorista nuorimman kurssin kadettiin. Turvallisuustoiminnan vaikutavuus muodostuu ensisijaisesti henkilöstön arvoista, asenteista ja toimintatavoista. Toivottavasti nyt julkaistu hallinnollinen perusta tukee vaikuttavuuden osalta tavoitteiden saavuttamista. ■

Tehdään turvallinen ympäristö yhdessä!

Kun johtajuutta punnitaan

TEKSTI: Joni Kling KUVAT: Aki Aunala

Kahden kenraalin tapaaminen Maanpuolustuskorkeakoulun Vihma-kabinetissa oli nostalginen herrojen muistellessa suomalaisen upseerikoulutuksen historiaa ja rauhan ajan kriittisimpiä hetkiä.

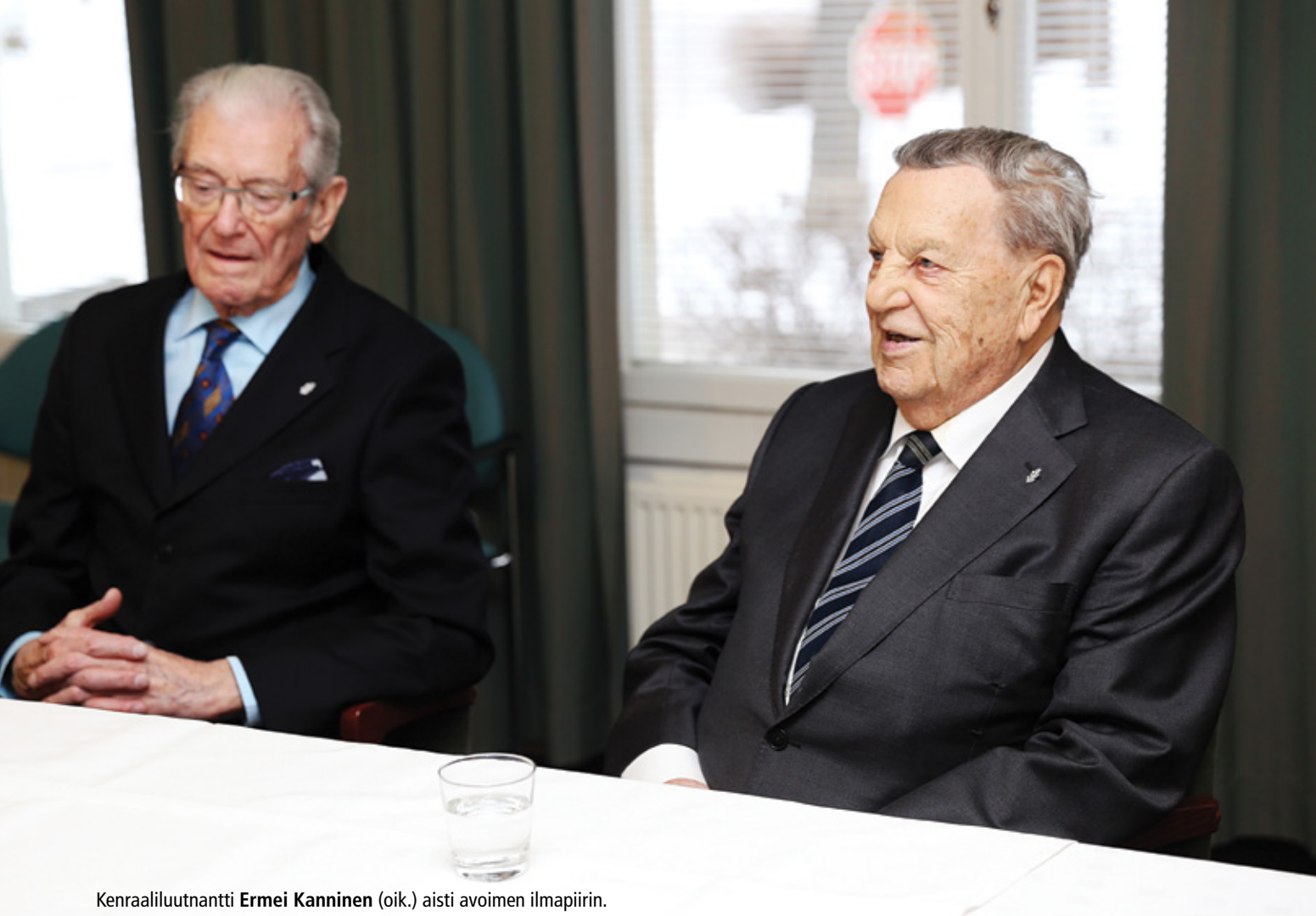
Sotakorkeakoulun Maasotalinja 20 vietti 60-vuotispäiväänsä keskiviikkona 28. tammikuuta. Kurssin suorittaneista paikalla olivat hyvävointiset kenraali **Jaakko Valtanen** ja kenraaliluutnantti **Ermei Kanninen**. Vierailun aikana kenraalit tutustuivat yleisesikuntaupseerin tutkintoa ilmasotalinjalla suorittavien jatko-opiskelijoiden harjoitukseen sekä saivat tarkempaa tietoa uudistuvan yleisesikuntaupseerikurssin rakenteesta ja sisällöstä.

Ylemmästä upseerikoulutuksesta vastasi vuosina 1923–1993 Helsingin Kruununhaassa sijainut Sotakorkeakoulu. Toiminta keskeytyi sodan ajaksi. Opetus alkoi uudelleen tammikuussa 1946, mutta toisen maailmansodan myötä koettu huomattava sotateknologian kehittyminen ja poliittisen ilmapiirin muutokset loivat erilai-

sen kansainvälisen toimintaympäristön. Myös 1950-luvulla opintonsa aloittaneella Maasotalinja 20 -kurssilla sota oli vielä tuoreessa muistissa. Sotaveteraanit kuvaavat aloittaneensa opinnot muuttuneessa maailmassa.

– Maasotalinja 20 oli siitä erikoinen kurssi, että me kaikki 56 osallistujaa olimme olleet mukana sodassa. Meillä oli erinomainen toverihenki ja opettajat. Oppilaat ymmärsivät toisiaan. Tänä päivänä meitä on jäljellä enää kolme, mutta toverisuhteet ovat jääneet elinikäisiksi ja niitä on ylläpidetty niin viroissa kuin aika ajoin perinnetilaisuuksia järjestämälläkin, kertoo kenraaliluutnantti Kanninen.

– Kurssi ajoittui mielenkiintoiseen aikaan. Sotakorvaukset Neuvostoliittoon oli viimein maksettu. 1950-luvun alku oli irrottautumisen aikaa, toteaa Valtanen.

Kenraaliluutnantti **Ermei Kanninen** (oik.) aisti avoimen ilmapiirin.

Kylmän sodan uhka saneli ehdot

Sekä Valtanen että Kanninen ovat nähneet työsään kylmän sodan ilmapiirin kireyden ja hiljaa tapahtuneen höllentymisen. Turvallisuuspoliittinen tilanne vaati jatkuvaa seuraamista, mutta resurssit olivat rajalliset. Vaikkei Suomi ollutkaan pienenä maana valtapelurien joukossa, muodostivat ydinaseet uuden, seurauksiltaan kaikkialle ulottuvan uhkan. Tätä uhkaa ei vielä 1950-luvun alun upseerikoulutuksessa huomioitu, mutta sen vakavuus realisoitui nopeasti kansainvälisissä selkkauksissa.

– Kuuban ohjuskriisin aikaan olin **Sakari Sime-liuksen** alaisena vierailmassa Yhdysvalloissa, Norfolkin varuskunnassa. Seurasimme televisiosta, kun Neuvostoliiton rahtialukset lähestyivät ohjuslastissa. Strateginen armeijakunta oli lähtövalmiudessa ja yhdysvaltalainen isäntämme istui illallispöydässä maastopuvussa asevyö

yllään, kertoo Valtanen.

– Olin sotilasasiamiehen apulaisena Pariisissa Suezin kriisin kärjistyessä. Suurlähettiläs kutsui minut puheilleen ja käski etsiä lähetystölle sijoituspaikan, jos kaupunki joudutaan evakuoimaan ydiniskun tieltä, muistelee myös Kanninen.

Poliittinen ilmapiiri oli suurvaltajännitteiden vuoksi sulkeutuneempi. Verrattessaan nykyistä yleisesikuntaupseerikoulutusta omiin opiskeluvuosiinsa, toteavat Valtanen ja Kanninen nykyisten opiskelijoiden keskustelukulttuurin luonteeltaan avoimeksi. Paasikiven linjaan verrattavaa varovaisuutta ei enää tarvitse noudattaa eikä sanoja tarvitse punnita yhtä tarkkaan.

– Aistimme, että maanpuolustushenki välittyi: käskytyks on rehellistä, suoraa ja asiantuntevaa. Pystytään käymään avointa keskustelua, Kanninen summaa.

Sotilaan ammatti ansaitsemassaan arvossa

Sodanjälkeisen Suomen uusi upseeripolvi joutui turvautumaan pienelle maalle soveltuviin materiaaliin ratkaisuihin ja toiminnan muotoihin. Näissä pyrkimyksissä sen omat mahdollisuudet ja voimat olivat rajoitetut.

Korkean maanpuolustusmoraalin merkitystä hankalassa tilanteessa kuulutti myös kenraalimajuri **Ilmari Karhu** Sotakorkeakoulun 30-vuotisjuhlapuheessa tammikuussa 1954. Kun Maasotalinja 20 valmistui seuraavana vuonna, oltiin tilanteessa, jossa upseeriksi pyrkivistä oli kroonista pulaa. Nykyään tilanne on tasapainottunut ja maanpuolustustahto on vahva. Myös yleisesikuntaupseerikoulutuksen arvostukseen on Valtasen

ja Kannisen mielestä syytä olla tyytyväinen.

– Sodan jälkeen Puolustusvoimiin suhtauduttiin varauksellisesti, ja upseerin ammattiin haakeutuvien määrä oli pieni. Mutta pienen maan puolustukseen tarvitaan henkilöstöä. Nykyään sotilaan ammatti on sille kuuluvassa arvossa, ja taustalla on varmasti puolustustahdosta käyttövoimansa saava ymmärtämys asevoimia kohtaan, Valtanen arvelee.

– Olemme onnellisessa asemassa. Monessa maassa ei ole yhtä hyviä mahdollisuuksia kouluttautua, eikä sotilaskoulutus ole tästä mitenkään erillään, vaan osa koko yhteiskunnan sivistyksellistä tasoa. Sotaveteraaneina meitä kiinnostaa, miten opetuksessa huomioidaan se mahdollisuus, että Suomi todella joutuu sotatilanteeseen. Miten kriisin mahdollisuus tuodaan esiin ja mitä tilannetta varten koulutetaan, muistuttaa Kanninen.

”

Toimiva maanpuolustus on oman maan suorituskyvyn viestittämistä.

– Sotilasjohtajan on oltava valmis siihen mahdollisuuteen, että päätyy johtamaan tehtävää, jossa menetetään henkiä. Se on rauhanajan koulutuksessa olennaisin johtajuutta koetteleva tilanne, kertoo Valtanen.

Valtanen ja Kanninen korostavat, että yleisen asevelvollisuuden tärkeä merkitys säilyy edelleen ennaltaehkäisevää puolustusta rakentaessa. Kylmän sodan aikana turvallisuuspolitiikkaan sisältyi ajatus siitä, että pahin kohtalo Suomen koisoille valtiolle on sota. Periaate on edelleen ajankohtainen.

– Pieni maa tarvitsee yleisen asevelvollisuuden. Toimiva maanpuolustus on oman maan suorituskyvyn viestittämistä. Maanpuolustukseen käytettävien keinojen tuntemus on keskeistä osaamista. Saimme vakuuttavan kuvan siitä, että Maanpuolustuskorkeakoulussa tämä hallitaan, muistuttaa Valtanen. ■

FAKTA

Kenraali Jaakko Valtanen (s. 1925) on entinen Puolustusvoimain komentaja ja toiminut myös Upseeriliiton puheenjohtajana. Komentajana toimiessaan hän teki ensimmäiset linjaukset upseerioppilaitosten yhdistämisestä. Sotakorkeakoulu yhdistyi Kadettikoulun ja Taistelukoulun kanssa Maanpuolustuskorkeakouluksi vuonna 1993.

Kenraaliluutnantti Ermei Kanninen (s. 1922) on toiminut pääesikunnan päällikkönä sekä kansainvälisissä tehtävissä sotilasasiamiehenä Pariisissa ja Brysselissä. Pääesikunnan operatiivisen yksikön päällikkönä toimiesaan hän on vaikuttanut Suomen alueellisen puolustusjärjestelmän rakentamiseen.

ASIAN TUNTIJAT

opetuksen tukena

TEKSTI: Elina Vahtera KUVAT: Lisa Hentunen & Aki Aunala

Vuosittain satoja hakijoita kiinnostaneet sotatieteiden kandidaatin tutkinnon opiskelupaikat ovat haettavissa. Tulevia opiskelijoita odottavat monipuoliset ja vaihtelevat tehtävät. Laadukkaan opetuksen takana on upseeriuden ja siviiliosaamisen löymätön yhteistyö.

Haku upseeriksi on alkanut. Maaliskuun puolesta välistä huhtikuun puoleen väliin asti kestävä haku on kiinnostanut vuosi vuodelta enemmän hakijoita, eikä tämä vuosi ole tuskin poikkeus. Toukuun toisella viikolla pääsykokeisiin valitut hakijat valtaavat kampuksen kaksipäiväisten valintakokeiden ajaksi. Viimein juhannusviikolla jännittyneiden hakijoiden piina loppuu, kun valintakokeiden tulokset julkistetaan.

Syksyllä aloittaville upseerioppilaille koittaa pian akateemisuuteen ja käytännöllisyyteen yhdistyvä yliopistomaailma: maastoleirejä, yömarssoja, ryhmätöitä, mutta myös akateemista vapautta, vastuuta ja tietämystä. Vastaviihityssä Santahamina-talossa sijaitseva sotatieteellinen keskuskirjasto luo erinomaiset puitteet akateemiselle tiedon etsimiselle, ryhmätöiden tekemiselle ja koulutehtävien suorittamiselle. Santahamina saarena tarjoaa hyvät ulkoilu- ja urheilumahdollisuudet luonnonkauniissa maisemissa.

Ensimmäisen vuosikurssin kadetit pääsevät opiskelemaan uuden toimintasuunnitelman

mukaisesti. Kolmen vuoden kandidaattiopintoja seuraa neljästä kymmeneen vuoteen kestävä työjakso, jonka jälkeen upseeri palaa kampukselle suorittamaan maisteriopinnot. Tämän jälkeen ovet ovat avoinna kaikkiin paikkoihin.

Etsi rohkeasti uusia suuntia

Entinen puolustusvoimain komentaja, kenraali **Ari Puheloinen** kehotti syksyllä 2013 opiskelijoita olemaan rohkeita ylittäessään oman mukavuusalueensa. Hän painotti, että vaikka opintomenestys kurssilla onkin tärkeä uralla etenemisen kriteeri, ovat työssä pätevytyminen ja siinä annetut näytöt myös hyvin tärkeitä.

Saman neuvon voisi antaa uusille opiskelijoille: tiedostakaa, että monipuolinen upseerin virka luo lukuisia etenemismahdollisuuksia. Mieti, miten itse voit vaikuttaa uran monipuolisuuteen ja hae rohkeasti myös uusille vesille.

Yksi esimerkki rohkeista ”uusille vesille” ajautuneista upseereista on majuri **Jani Liitola**. Hän aloitti opintonsa kohti monipuolista upseerin uraa Kadettikoulussa vuonna 1996. Upseeriksi valmistumisen jälkeen vuonna 2000 ura urke- ni kouluttajana Karjalan prikaatissa. Kahdeksan

Jani Liitola on paikalla opiskelijoita varten.

Elina Vahtera auttaa viestinnällisissä asioissa.

vuoden jälkeen Liitola palasi takaisin Maanpuolustuskorkeakouluun, tuolloin opettajaksi Sotatekniikan laitokselle.

Nykyisin Liitola toimii Kadettikoulussa kurssinjohtajana. Hänen työhönsä kuuluu muun muassa kadettien opetuksen hallinnointi. Liitola yrittää luoda opiskelijoille mahdollisimman tasapainoisen oppimisympäristön yhdessä Maanpuolustuskorkeakoulun ainelaitosten kanssa, jotta kadetit kykenevät suorittamaan opintonsa käsketyssä ajassa. Entisenä kadettina Liitola tietää, mitä opiskelijat todella tarvitsevat.

– Tärkeintä tehtävässäni on kuitenkin olla paikalla opiskelijoita varten. Päivittäin luonani käy useita opiskelijoita eri syistä hoitamassa heille tärkeitä asioita, kertoo Liitola.

Siviiliosaamistakin tarvitaan

Opetuksen laadukas ja monipuolinen järjestäminen upseereille, siviilimaisteriopiskelijoille ja JOO-opiskelijoille työllistää satoja upseereita, mutta myös kymmeniä siviilejä eri aloilta. Korkeakoulun noin 250 työntekijästä lähes puolet on siviilejä. Siviileihin voit törmätä esimerkiksi Opintoasiainosastolla, kirjastos-

”

Monelle harjoittelu avaa tien myös pidempään uraan Puolustusvoimissa.

sa, palveluyksikössä sekä opettajan viroissakin. Puolustusvoimien ulkopuolelta rekrytoidaankin niin akateemisesti kuin ammatillisesti koulutettua siviilihenkilöstöä, esimerkiksi professoreita, erikoistutkijoita, koulutussuunnittelijoita ja eri alojen asiantuntijoita.

Siinä missä kadetit harjoittelevat käytännön työtä puolustushaarakouluissa, muiden yliopistojen opiskelijat suorittavat korkeakouluharjoittelun usein ulkopuolisen organisaation palveluksessa. Myös Maanpuolustuskorkeakoulussa eri alojen korkeakouluharjoittelijat muodostavat osan poikkitieteellisestä siviilityövoimasta. Pääsääntöisesti kolmen kuukauden työharjoittelujakson aikana opiskelijat pääsevät kosketukseen sotatieteellisen maailman kanssa ja luovat toimi-

van toimintaympäristön Maanpuolustuskorkeakoulun kurssilaisille.

Viime vuoden aikana Maanpuolustuskorkeakoulussa oli noin 40 korkeakouluharjoittelijaa. Tehtävien kirjo on laaja: korkeakouluharjoittelijat voivat työskennellä esimerkiksi Sotamuseon tai opetusta tarjoavien ainelaitosten tehtävissä. Monelle harjoittelu avaa tien myös pidempään uraan Puolustusvoimissa. Tulevaisuudessa saatat törmätä heihin uudestaan suorittaessasi maisteriopintoja tai ollessasi itse Maanpuolustuskorkeakoulun palkkalistoilla.

Yksi lukuisista ”harjoittelusta virkamieheksi” -uratarinoista löytyy Maanpuolustuskorkeakoulun viestintäalalta. Tradenomi **Elina Vahtera** löysi oman paikkansa Puolustusvoimista juuri korkeakouluharjoittelun kautta. Yhteisöviestinnän maisteriopintoja Jyväskylän yliopistossa suorittava Vahtera sai Maanpuolustuskorkeakoulussa suorittamansa harjoittelun jälkeen määräaikaisen paikan tiedotussihteerinä.

– Minuun voi ottaa yhteyttä, mikäli tarvitsee apua esimerkiksi tiedotteiden laatimisessa, tapahtumien järjestämisessä tai yleisissä viestinnän ongelmissa. Toimenkuvani on melko laaja,

ja tehtäviini kuuluvat esimerkiksi ajankohtaisviestintä, tapahtumien järjestäminen ja organisointi sekä sosiaalisen median päivittäminen, Vahtera sanoo. ■

Tule osaksi sotatieteellistä maailmaa!

Hakuaika upseeriksi on 17.3.–9.4.2015. Lue lisää upseerikoulutuksesta ja katso tarkemmat hakuohjeet osoitteesta www.upseeriksi.fi.

Korkeakouluharjoittelijoita etsitään usein joulukuussa. Lisätietoa harjoittelupaikoista ja -ajankohdista, erityisvaatimuksista ja palkkauksesta löydät harjoittelupaikkatarjousten yhteydessä yliopistosi tai korkeakoulusi rekrytointisivustolta. Muista tarkkailla myös muiden yliopistojen sivuilta löytyviä harjoittelupaikkatarjouksia, sillä osa ilmoituksista löytyy eri paikoista.

Avoimet työpaikat päivitetään useimmiten Valtiolle.fi -sivuston Heli-hakukoneeseen.

Älä aikaile, vaan laita hakemuksesi muistorikkaan ajanjakson varmistamiseksi!

A group of young men in military uniforms are marching in a line on a paved path. They are surrounded by tall, thin trees, and a modern building is visible in the background. The scene is captured in a cinematic style with soft lighting.

TEKSTI: Jyrki Heinonen KUVAT: Aki Aunala

KAMPUKSEN KUULUMISIA

Korkeakoulu on 22-vuotisen historiansa aikana ehtinyt kokea monta muodonmuutosta lähes kaikilla osa-alueilla. Mikä muuttui vuoden 2015 alussa tutkintorakenteen ja opetuksen näkökulmasta?

Kolme tutkinto-osastoa

Maanpuolustuskorkeakoulun tutkinto-osastorakenne uudistui, kun Kadettikoulun vastuulla olleista perustutkinnoista ylempi korkeakoulututkinto, sotatieteiden maisterin tutkinto, siirrettiin perustetun Maisteriosaston tehtäväksi. Maisteriosasto vastaa sotatieteiden maisterin tutkintoon kuuluvista opinnoista ottaen kokonaisuudessa huomioon myös puhtaasti sotilaallista osaamista kehittävät sotilasammattilliset opinnot, jotka sellaisinaan ovat Raja- ja merivartiokoulun sekä puolustushaarakoulujen ja Logistiikkakoulun vastuulla.

Sotatieteiden maisterin tutkinto suoritetaan kadettikurssin valmistumista seuraavan neljän vuoden työelämäjakson jälkeen. Lähtökohtaisesti maisterin tutkinto suoritetaan kadettikurssittain. Opinnot kestävät kaksi vuotta ja ovat laajuudeltaan 120 opintopistettä. Lentäjät aloittavat opintonsa heti upseeriksi valmistumisensa

jälkeen suorittaen maisteriopintonsa lentokoulutuksen ohessa kuudessa vuodessa. Muille kuin lentäjille maisterin tutkinnon suorittaminen on edellytys vakinaiseen upseerin virkaan. Lentäjillä vakinaiseen virkaan nimittäminen tapahtuu jo kadettikurssin valmistujaisissa.

Sotatieteiden maisterin tutkinnon suorittaminen on mahdollista myös muille kuin upseerin virkaan opiskeleville. Kyseisistä opiskelijoista koulutetaan kansallisen ja kansainvälisen turvallisuuden asiantuntijoita kokonaisuudessaan puolustuksen ja viranomaisyhteistyön tarpeisiin. Maanpuolustuskorkeakoulu valitsee hakijoista tutkintoa suorittamaan ne opiskelijat, joiden aiempi korkeakoulututkinto tukee sotatieteiden opiskelua.

Kadettikoulu upseerin ammattiin valmistavana oppilaitoksena on säilyttänyt paikkansa nuorten miesten ja naisten varteenotettavana opiskeluvaihtoehtona. Viime vuosina hakijamäärät

”

Upseerin ammatin peruspilarit ovat uudessakin opetussuunnitelmassa tiedot, taidot ja asenne.

ovat olleet nousussa monestakin eri syystä. Kyselyjen perusteella yleisin syy hakeutumiselle on perusyksikössä saatu hyvä kuva nuoren upseerin ammatista. Tästä on kiittäminen koulusta valmistuneita ja heidän erinomaista työmoraaliaan. Upseerin ammatin peruspilarit ovat uudessakin opetussuunnitelmassa tiedot, taidot ja asenne. Näiden muodostamasta kokonaisuudesta luodaan ammattitaitoisia ja motivoituneita ammatitupseereita.

Ensi syksynä aloittava kadettikurssi suorittaa kolmessa vuodessa 210 opintopisteen laajuisen sotatieteiden kandidaatin tutkinnon. Olennaisin muutos aiempaan on se, että kaikki kurssin kuulla suorittavat opinnot kuuluvat tutkintoon eikä sotilasammattillisia opintoja erotella akateemisista. Näin rinnastettavuus muiden yliopistojen tutkintoihin paranee entisestään. Uudistuksen myötä on tarkoitus muuttaa myös opintojen rakennetta siten, että muutot Santahaminan ja puolustushaarakoulujen välillä vähenevät.

Kolmantena tutkinto-osastona jatkaa Jatko-tutkinto-osasto, joka huolehtii uusimuotoisen esiuupseerikurssin ja kaksivuotiseksi muuttuvan, vähintään 140 opintopisteen laajuisen yleisesikuntaupseerin tutkinnon toteuttamisesta. Viime keväänä järjestettiin pitkästä aikaa ”perinteiset” pääsykokeet myös yleisesikuntaupseerikurssille. Kokemukset olivat rohkaisevia. Esiupseerikurssi on tulevaisuudessa osa yliopistollista täydennys-

koulutusta. Noin viiden kuukauden mittainen kurssi keskittyy pääasiassa sodan ajan osaamisen ja valmiuksien kehittämiseen.

Organisaatiokaavioihimme on myös tullut tavaksi piirtää virtuaaliorganisaatio nimeltä ”tohtorikoulu”. Käytännössä sen muodostavat sotatieteiden tohtoriohjelmassa olevat opiskelijat sekä tutkimustöitä ohjaavat professorit ja sotilasprofessorit. Tällä hetkellä ohjelmassa on noin 70 opiskelijaa.

Kolme ainelaitosta

Opintojen vastuullisina toimeenpanijoina on kolme ainelaitosta aiemman viiden sijasta. Johtamisen ja sotilaspedagogiikan laitos vas-

taa nimensä mukaisesti opiskelijoiden johtamisvalmiuksien kehittämistä. Toiminnan painopisteenä ovat itsensä ymmärtäminen ja oman johtamiskäyttäytymisensä kehittäminen fyysisen toimintakyvyn merkitystä unohtamatta.

Sotatekniikan laitos tutkii ja opettaa sotatekniikkaa ja sotataloutta. Opetuksen tavoitteena on tuottaa opiskelijoille näiden asioiden ymmärrystä päätöksenteon tueksi niin käytännön läheisesti kuin suinkin mahdollista.

Sotataidon laitos aloitti toimintansa vuodenvaihteessa, kun entiset Taktiikan, Sotahistorian ja Strategian laitokset sulautettiin yhdeksi laitokseksi. Uusi ainelaitos tarjoaa tutkinto-opiskelijoille kaikilla tutkintotasoilla entistä monipuo-

lisempaa ja syvällisempää opetusta sotilaan perusosaamisalueista.

Laitosten toteutusvastuulla on myös uudelleen jäsennelty täydennyskoulutus. Uuden mallin mukaisesti se jakautuu puolustushaara- ja toimialakohtaiseen täydennyskoulutukseen. Uudistus jännevöittää täydennyskoulutuskenttää, tuo toimialoilta vastuun itsensä kehittämisestä ja korostaa organisaation tarpeita yksilölähtöisemmän mallin sijaan. Samalla yksinkertaistettiin, yhtenäistettiin ja keskitettiin toimintoja.

Maanpuolustuskorkeakoulu tuottaa ylimmän toimialakohtaisen täydennyskoulutuksen sekä kou-

lutus-, henkilöstö-, operatiivisen - ja suunnittelualan täydennyskoulutuksen. Tämän lisäksi korkeakoulun vastuulla ovat toimialakohtaisen täydennyskoulutuksen kokonaiskoordinointi ja asiantuntijapalvelut pedagogisen ja opintohallinnollisen toiminnan näkökulmasta.

Kolme keskeistä voimatekijää

Maanpuolustuskorkeakoulu on puolustusvoimain komentajan alainen toimija. Tämä on ehdoton vahvuus, vaikka luonnollisesti Pääesikunnan eri osastojen kautta kulkee päivittäiseen toimintaan liittyvä ohjeistus. Rehtorin asema puolustushaarakomentajien ”orrella” selkiyttää myös toimintaamme heidän suuntaansa.

”

Miksi siis uudistuksia tehtiin, kun monet asiat olivat jo entuudestaan hyvällä tolalla?

Laki Maanpuolustuskorkeakoulusta on toinen kulmakivemme. Nykyinen vuodelta 2008 oleva laki on osittain vanhentunut, ja pyrimme viemään seuraavalle eduskunnalle lakiuudistustyksen vastaamaan paremmin muuttunutta sotakoulukenttää, erityisesti tutkintojen sisällön ja tutkimushenkilöstön urapolkumahdollisuuksien osalta. Toki Maanpuolustuskorkeakoulu jo nyt johtaa puolustushaarakouluissa, Logistiikkakoulussa sekä Raja- ja merivartiokoulussa annettavaa kandidaatti- ja maisteritason tutkintoihin johtavaa opetusta ja tutkimusta.

Kolmas ulkoinen vahvuustekijä on asemamme suomalaisessa yliopistokentässä. Maanpuolustuskorkeakoulu on jäsenenä UNIFI:ssa eli yliopistojen yhteistoimintajärjestössä. Konkreettisimmillaan yhteistyö näkyy päivittäisenä JOO-opiskelijoiden osallistumisena opetukseemme.

Lopuksi

Miksi siis uudistuksia tehtiin, kun monet asiat olivat jo entuudestaan hyvällä tolalla? Kaksi keskeistä syytä ovat opiskelijat ja veronmaksajien rahat. Suorien kustannussäästöjen lisäksi korkeakoulun tahtotilana on, että asiat hoidetaan opiskelijan etu edellä.

Nyt tutkinto-opiskelijoiden opintopolku on hallinnollisesti selkeä, heidän opintosuoritteensa ovat entistä selkeämmin yleiseurooppalaisen opintopistejärjestelmän mukaisia ja heidän opintotarjottimensa mahdollistaa valinnaisuudet ja uralla etenemisen kykyjen perusteella edellistä järjestelmää paremmin. Lisäksi opintojen tukipalvelut löytyvät helposti samalta kampukselta.

Eli tiivistetysti sanoen puitteet ovat kunnossa ja usko siihen, että kriisiajan joukoissa on jatkossakin pätevien reserviläisten ohella osaavia sotilasjohtajia, on entisestään vahvistunut. ■

VUOSANKA

— HIEMAN ERILAINEN TALVILOMA

TEKSTI: Otteita KadK 100 & 101 blogista, toimittanut Joni Kling KUVAT: Pasi Väätäinen

Kainuun talviolosuhteet toivat raikasta vaihtelua akateemisiin opintoihin, joita kuluneen talven aikana on toteutettu pääosin Maanpuolustuskorkeakoulun kampusalueella. Toimintakyvyn näkökulmasta pakkasen, viima ja lumi asettavat hyytäviä haasteita suorituksille.

Kylmänsietokyky tulee Vuosanka-leirin aikana kadetille tarpeeseen, eikä ylimääräinen vaatekertakaan ole pahitteeksi. Yleisesti ottaen lämpötila vaikuttaa kaikkeen toimintaan. Kun on tarpeeksi kylmä, mikään ei pelaa: ei miehet, eikä laitteet. Pakkasen raapiessa -30 astetta voidaan todeta, että kertasingon virittäminen on hiukan haastavaa hanskan sisältä löytyvillä HK:n sinisen kokoisilla pötköillä.

Tietenkin kirkas tähtitaivas pakkasyönä miellyttää katsojaa, ja kuulinkin, että sen katsominen olisi huomattavasti miellyttävämpää lämmitetyn city-maasturin kattoikkunasta. Todellisuus kuitenkin kohtaa tuntemukset, kun on hiihdetty kymmenen kertaa pitkälampea ympäri ja valvoja muistuttaa tarkkailemaan vaihdinta, mitä ei ole voinut nähdä ilman valoa viimeiseen kolmeen tuntiin. Mieltä onneksi lämmittää sauna, josta kuulee vain viljeä huhuja kadettitovereilta, jotka ovat sinne ehtineet ennen ovien lukitsemista.

Hyvin suunniteltu on puoliksi tehty. Tämä on saatu huomata useasti eri ammuntoja valvot-

taessa. Kun ammuntojen suunnittelu on tehty asian vaatimalla vakavuudella, on valmistelu ja toteutuskin ollut jouhevaa. Kylmästä ilmasta on useimmiten selvitty vain kevyellä hampaiden kirstelyllä. Toisaalta taas jotkin ammunnat ovat vaatineet myös meidän kurssiltamme pitkiä päiviä.

Talvimaasto ja sukset tutuiksi

Kylmyyden ohella Vuosangan talvi koettelee maastollaan. Talviolosuhteissa liikkumiseen käytettävä teknologia ei kuitenkaan enää nykyään ole itsestäänselvyys. Hyvä hiihtotaito on aina kuulunut suomalaiseen sotilastaitoon, mutta kuitenkin harjoituksessa nähtiin monta eritaistoista hiihtosuoritusta. Surullista on huomata hiihtotaidon väheneminen suomalaisilla nuorilla miehillä ja naisilla. Juuri Vuosangan kaltaisten harjoitusten kautta tulevat upseerit saavuttavat sen tason, joka jokaiselta itseään kunnioittavalta suomalaiselta vaaditaan. Teksti on kylmää, mutta niin on kelikin.

”Sukset helpottavat liikkumista, etenkin talvella”. Näin sittemmin jo vanhentunut oh-

”

Tasapaino ja suksien hallinta käyvät yllättävän hyödyllisiksi taidoiksi

jesääntö aikana opasti suomalaisia sotilaita.

Vuosangassa hiihtoharjoituksia toteutettiin uudistuneen liikuntakoulutuksen käsikirjan mukaisesti. Koulutuksissa opeteltiin liikunnanohjaajan johdolla hiihtotekniikkaa, suksien hallintaa sekä lihahuoltoa. Lisäksi harjoiteltiin lastekuteknikoita, mäennousua, hiihtohinausta ja erilaisia pelejä suksien päällä.

Pääpaino harjoituksissa oli suksien kanssa liikkuminen. Tasapaino ja suksien hallinta käyvät yllättävän hyödyllisiksi taidoiksi, kun ampumapaikoille hiihdetään taisteluvarustuksessa, matkan kauimmaiselle ampumapaikalle kestäessä jopa puolitoista tuntia, minkä lisäksi liikutaan

koko päivä taisteluammuntojen yhteydessä joko suksilla tai ilman. Hyvästä fyysisestä kunnosta, suksien hallinnasta ja taloudellisesta hiihtotekniikasta on todellakin hyötyä.

Tänä vuonna Vuosangan kadettien hiihtotaito ja ennen kaikkea positiivinen asenne saivat kiitosta kouluttajilta. Verrattuna viime vuoteen suksien hallinta oli parantunut. Mutta totta se on: edelleen joka vuosi löytyy kadetteja, joille sotilassukset ovat uusi tuttavuus.

Tutkimuskohteena pimeys

Kainuun metsikkö mahdollistaa monenmoisen toiminnan. Harjoitus antaa esimerkiksi ääriolosuhteisiin sijoittuvat puitteet sotilastoiminnan tutkimukselle kenttäoloissa. Vuosangan talviammumarjoituksessa tehtiin jälleen yhteistyötä Lapin yliopiston ja Maanpuolustuskorkeakoulun tutkijoiden kesken. Sotilastoimintaa tutkitaan Vuosangan maisemissa nyt neljännen kerran. Aiempina vuosina tutkimuskohteena ovat olleet uni ja lepo, tällä kertaa pimeyden vaikutukset.

Urbaniassa ympäristössä elävälle pimeys ei ole itsestäänselvyys. Olemme tottuneet toimimaan aina jollain tavalla valaistussa tilassa, ja kaupunkituneessa maailmassa valosaaste voi johtaa tilanteeseen, jossa levonkaan hetkellä ei ole täysin pimeää.

Sotilastoiminnassa pimeys on tärkeä ulottuvuus. Pimeys on aikojen saatossa estänyt taistelemisen, mutta myös mahdollistanut operaatioita. Nykypäivänä pimeäsodankäynti tapahtuu uusinta teknologiaa hyväksikäyttäen: valonvahvistimet, lämpötunnistimet ja infrapunateknikka ovat tulleet perinteisten valonlähteiden rinnalle.

Ääriolosuhteissa sotilaan pimeätaidot punnitaan. Valon puuttuessa näkökykyä voidaan kompensoida muilla kognitiivisilla kyvyillä opeiden. Aistien laaja-alaisempi hyväksikäyttö yhdistyy käytännön vaatimukseen: miten pimeässä viestitään tai havainnoidaan muiden käytöstä.

Toivotaan, että Vuosangan harjoitus on kehittänyt myös näitä taitoja kadettien ampuma- ja suksitaitojen lisäksi. ■

Muistilista

Kylmällä säällä toimiessa on syytä pitää mielessä muutama talvitoiminnan perusasia

Wind chill tarkoittaa suomeksi sitä, että tuuli lisää huomattavasti pakkasen vaikutusta ihmiskehoon. Esimerkiksi, jos tuulen nopeus on vain 4 m/s, vastaa -10 celsiusasteen pakkasen -18 astetta ja -20 celsiusasteen pakkasen taas vastaa -30 astetta. Onneksi puolustusvoimien ampumakenttäalueilla ei juuri tuule...

Kerrospukeutuminen on tehokas tapa säädellä kehon lämpötilaa. Tärkeää on laittaa ihoa vasten kerros, joka siirtää kosteuden iholta pois. Ei siis puolustusvoimien puuvillaista T-paitaa. Talvikoulutusopas on tässäkin suureksi avuksi: "Kehon lämpimänä pitämisen kannalta tärkeää on, että vaatetus on valittu sään ja työtehtävän mukaan."

Vähäinenkin **liikkuminen** vähentää kylmän haittavaikutuksia. Jos, "Lappalaisen sauna" ei ole tuttu, niin suosittelen tutustumaan.

Syöminen ja nesteen nauttiminen ovat kriittisiä kylmäkestävyyden kannalta. Leijona Cateringin valmistavat ruuat ovat onneksi kelvollisia. Vielä kun kerkeäisi joskus syömään...

Ajoneuvoja on syytä esilämmittää ennen käynnistystä. Samoin niitä on syytä käyttää 30 minuuttia 4-6 tunnin välein. Ei siis pitää käynnissä jatkuvasti "Johtolan" pihalla.

Lue lisää juttuja Vuosangasta:

<http://vuosanka2015mpkk.blogspot.fi/>

Valokuvien DIGITOINTI ETENEE

TEKSTI: Esko Vaahtolammi KUVAT: Puolustusvoimat & Tommi Karttunen

Maanpuolustuskorkeakoulun Perinneyhdistyksen käynnistämä korkeakoulun valokuva-aineiston digitointiprojekti on edennyt vauhdilla. Tämän on mahdollistanut kaartinjääkäri **Roope Kytäjä**, joka suorittaa vapaaehtoisena pääosan varusmiespalveluksestaan erityistehtävissä Maanpuolustuskorkeakoulun viestintäalalla.

Erityiskiitokset tästä ansaitsee Maanpuolustuskorkeakoulu, jonka esityksestä ja tuella järjestely oli mahdollinen. Jatkuvuus on myös taattu, ja Roope ehtii ennen kotiutumistaan kouluttaa seuraajansa projektin kiemuroihin. Tällöin tulee myös harkittavaksi, miten pitkälle digitointia jatketaan, koska kokonaan kartoittamatta on vielä runsaasti sekalaisia negatiiveja ja dioja.

Syksyllä päästään aloittamaan työn seuraavaa vaihetta eli kuvien tunnistamista ja tarkennettujen tietojen syöttämistä tietokantaan. Käytännön työskentelytapa on vielä harkinnassa ja testauksen kohteena. Avustajiksi ilmoittautuneita on vielä melko vähäinen määrä, joten halukkaat voivat lähettää yhteystietonsa työryhmän puheenjohtajalle FT **Nils Meinanderille** osoitteeseen nils.meinander@mil.fi.

Roopen näkökulmia

Miksi halusit tähän työhön varusmiespalveluksen aikana?

– Vapaa-ajan harrastuksien kautta kuvien käsittelyyn tarkoitetut ohjelmat olivat tulleet erittäin hyvin tutuksi. En voinut kieltäytyä löytäessäni mahdollisuuden päästä harjoittamaan jo hankittuja taitoja. Alokaskauden aikana halu päästä tekemään ”ei niin perinteisiä” armeijatehtäviä kasvoi myös hyvin suureksi.

Onko työ vastannut odotuksiasi?

– Odotukseni olivat melko matalat, sillä aluksi tarkoin työnkuva, joka minulle annettiin, oli vanhojen 1900-luvulla otettujen mustavalkokuvien digitalisointi. En uskonut saavani minkäänlaisia työkokemusta graafikoiden alalta, mutta ajan mittaan työnkuva on muuttunut yllättävän laajaksi. Opettelussa on ollut kuvien käsittelyn ja korjaamisen lisäksi lehden taittoa, valokuvausta ja graafista suunnittelua.

Onko haasteita ollut riittävästi/sopivasti?

– Haasteiden määrä kasvoi myös työnkuvan mukana. En ole saanut media-alalta minkäänlaista koulutusta, joten kaikkien tehtävien tekeminen ei tietenkään ole ollut helppoa. Ammatteisissa ympäristöissä työskentely on vaatinut töiltä tietynlaista tasoa, mikä on lisännyt hieman

Roope Kytäjä on auttanut digitointiprojektissa.

”

Ensimmäistä kertaa elämässäni olen päässyt tutustumaan median ammattimaiseen puoleen.

suorituspainetta. Vaikka haasteita onkin ilmaantunut, ei asioita ole onneksi tarvinnut opetella yksin.

Oletko saanut työstä haluamaasi kokemusta ja hyötyä tulevaisuutta ajatellen?

– Ensimmäistä kertaa elämässäni olen päässyt tutustumaan median ammattimaiseen puoleen. Armeijan jälkeen tarkoituksenani on jatkaa media-alan opiskelua ja sen jälkeen hakea alalta töitä, joten puolen vuoden työkokemus Puolustusvoimissa on todellakin hyödyllinen. Tämän lisäksi meille varusmiehille jaetaan palveluksesta työtodistukset, jotta tulevaisuudessa voimme yl-

peästi kävellä leuat pystyssä työhaastatteluun ja ojentaa asiakirjat työnantajille todisteeksi työstämme. Paljon parempaa suosittelijaa työmarkkinoilta tuskin löytyy.

Osaatko arvioida, montako valokuvaa olet digitoinut?

– Tällä hetkellä (23.1.2015) digitoituja kuvia on keraantynyt 889 kappaletta. Tässä ei tietenkään ole kaikki, sillä tulen digitoimaan lisää kuvia vaikka kotiutumisen hetki läheneekin.

Mitä muuta haluaisit tuoda työn tiimoilta esille?

– Avoin mieli vie yllättävän pitkälle. Vanhat kuvat, joita kuvankäsittelijä digitoi, eivät ole vain merkityksettömiä muistutuksia entisistä kissanristiäisistä (vaikka niitäkin tuntuu löytyvän...). Kyseessä on myös Suomen vanhaa historiaa ja harvinaista perinnetietoutta. ■

LUE LISÄÄ

Varusmiesten erityistehtäviä
Maanpuolustuskorkeakoulussa DP 2/2014

Maanpuolustuskorkeakoulu

Johtamisen ja sotilaspedagogiikan laitos

Julkaisusarja 2, N:o 14 (2014)

STRATEGI SEN VIE STINNÄN SALAT

TOIMITTANUT: JARI RANTAPELKONEN

